

Redakcja i Administracja:
Rua Aquidaban, 842
Telefon 4-3-4

Prenumerata roczna:
W Brazylii 14\$000
W Argentynie 5 pez.
Zagranicą 2 dolary
Płatna z góry

Cena numeru \$400
Poza Kurytybą \$500

GAZETA POLSKA W BRAZYLII

NAJSTARSZE POLSKIE PISMO TYGODNIOWE W AMERYCE POŁUDNIOWEJ — ROK ZAŁOŻENIA 1891

Adres na listy i
przesyłki pie-
niężne:
Caixa postal B
Curitiba

KURYTYBA — SÃO PAULO — 4 stycznia 1934

Redaktor Naczelny: WACŁAW MARJAN NARYŃSKI

SEM JUROS!!
PAGANDO APENAS

5%

DE ADMINISTRAÇÃO

TEREIS A VOSSA CASA A PRASO LONGO!

Zapoznajcie się z naszymi planami! Zdobędziecie kapitał bez płacenia procentów.
Zdobędziecie swój własny dom, albo zamortyzujecie swój dług hipoteczny! Absolutnie bez procentów!! Nieznaczne wpłaty miesięczne na długi
okres czasu! Zasięgnijcie bez zwoki czasu bliższych informacji w firmie:

Amparo Reciproco
Sgrillo, Castro & Cia. Ltda.
Ul. Monsenhor Celso 139
Caixa postal 34 — KURYTYBA

Dr. Feliks Burdecki.

FENOMENALNY SUKCES POLSKIEJ TECHNIKI

Przezwrot w fabrykacji motorów spalinowych

W życiu narodów i państw technika odgrywa dziś decydującą rolę. W odrodzonej Polsce twórczość wynalazcza rozwija się, mimo trudności gospodarczych, z jakimi walczyć musimy od samego początku niepodległości naszej Ojczyzny — na ogół pomysłne. Społeczeństwo nasze mało jest poinformowane o stanie polskiej techniki. Dzieje się tak z dwóch względów: po pierwsze dlatego, że nie jesteśmy mistrzami w reklamowaniu naszych wartości, a po drugie — wiele wynalazków wchodzi w zakres militarny stosowności i dlatego szersze warstwy społeczeństwa o nich się nie dowiadują.

Wszelako polska myśl techniczna działa i odradza się coraz to nowych kształtach i maszynach. Patronuje jej postać pierwszego obywatela Rzeczypospolitej, prezydenta Mościckiego, który sam jest wybitnym wynalazcą — konstruktorem i który cały swój dobytek techniczny bezinteresownie oddał na użytek państwa i narodu.

W ostatnich miesiącach technika polska zdobyła niebylejaki sukces. Wybitni nasi wynalazcy i konstruktorzy inżynierowie Wiciński i Bujak skonstruowali bardzo proste, mało kosztowne uzupełnienie zwykłego silnika spalinowego, za pomocą którego moc silnika podwyższona zostaje o 25 do 30 proc.

Tak się złożyło, że śledziłem poszczególne fazy rozwoju niezwykłej i ciekawej myśli wynalazczej. Na początku lipca r. b. pokazał mi inż. Wiciński, pracujący w warsztatach doświadczalnych Warszawskiej Spółki Akcyjnej Budowy Parowozów, silnik Diesla, zaopatrzony w nieco dziwne uzupełnienie. Inżynier wyjaśnił mi wtedy, że na marginesie innych badań i doświadczeń przeprowadza właśnie z owym motorem próby, przyczem nie jest wykluczone, że próby te zapoczątkują bardzo poważny wynalazek.

W dwa tygodnie po tej rozmowie byłem już poinformowany o tem, że rzeczywiste światła spółka wynalazców Bujak i Wiciński znajdowała i znajduje się na dobrej drodze i że próby wstępne pozwalają już przewidywać niesłychanie doniosłe następstwa poznanej małej inowacji przy motorach Diesla. Po upływie jeszcze kilkunastu dni zostałem zaproszony na demonstrację nowego modelu motoru Diesla z t. zw. doładowaniem systemu „Wibu” — nazwa, wzięta z pierwszych sylab nazwiska obu wynalazców.

Kiedy zjawiłem się w fabryce, obaj wynalazcy przyglądali się

uważnie pracującej maszynie-silnikowi, tem się różniącemu od innych, że zaopatrzony był właśnie w owe uzupełnienie, będące istotą doładowania „Wibu”. Tłoki maszyny pracują regularnie a poprzez żelazny organizm przenika drżenie nadmiaru siły, mocy kilkudziesięciu koni mechanicznych.

Przez chwilę przyglądałem się w milczeniu pracy motoru. Następnie pytam się inż. Wicińskiego o znaczenie i istotę wynalazku. „Cały sek wynalazku tkwi w tem wyjaśnia inżynier — że dzięki naszemu wyładowaniu, które faktycznie prawie, że nie kosztuje, moc motoru podniesiona zostaje o 25 do 30 proc. Ot ten motor normalnie pracuje z mocą 60 koni mechanicznych. Po zastosowaniu doładowania „Wibu” ten sam motor będzie pracował z mocą 75 koni mech.”

Łatwo zrozumieć doniosłość wynalazku. Motory Diesla dziś opanowały już cały świat. W tyśiącach fabryk są źródłem siły, stały się jednym z filarów współczesnej techniki silnikowej. Wynalazek, powiększający moc tychże motorów o 30 proc, nosi więc w sobie jędro istnej rewolucji technicznej. Zwiększona moc silnika równoznaczna jest z odpowiednią niższą ceną produkcji. Zważywszy uniwersalność motoru Diesla, nie trudno jest domyśleć się, że doładowanie „Wibu”, przeliczone na wartość złotych polskich, nie daje się określić nawet sumą wielu milionów! Na kalkulacji finansowej wszelako nie kończy się doniosłość wynalazku. Każdy czytelnik może sam wysnuć dalsze niesłychanie doniosłe konsekwencje gospodarczo-polityczne wynalazku, stwarzającego nowy typ silnika Diesla, wynalazku polskiego inżyniera.

„Czy system Wibu daje się zastosować do wszystkich motorów Diesla? — pytam go chwili. „Tak, każdy, nawet stary motor Diesla, może zostać przerobiony z małym nakładem kosztów — odpowiada inżynier — nasza fabryka oczywiście od tej chwili będzie konstruowała wyłącznie motory Diesla w których doładowanie będzie zastosowane”.

„Czy panowie już dawno, pracowali nad tym wynalazkiem? — „Nie. Doładowanie „Wibu” zajmuje wśród wynalazków wyjątkowe stanowisko. Koszty doświadczeń i prób wyniosły za ledwie kilka tysięcy złotych, a czas przeprowadzenia tych eksperymentów — kilka tygodni”.

„Rzeczywiście, to wyjątkowy wypadek. Wiemy z dziejów wynalazczości, że olbrzymia większość wynalazków kosztowała po

kilka milionów złotych każdy oraz długie lata mozolnych prac i ustawicznego rugowania błędów i niedomagań konstrukcyjnych. Wielki Watt przez całe prawie życie borykał się z milionowymi długami, zanim maszyna parowa zdobyła niezachwiane stanowisko w świecie techniki. A pełne poświęceń prace Lenoira, Langego Markusa i Otta znane są również miłośnikom techniki. Pod względem krótkości czasu prac przygotowawczych wynalazek inżynierów Wicińskiego i Bujaka zdobył więc prawdziwy rekord.

„Czy panowie rozpoczęliście już akcję propagandową? — „Nie spieszymy się wcale. Wynalazek jest tak wyjątkowo doniosły, że refleksjanci z całego świata zgłaszają się napewno po kilku artykułach informacyjnych, opublikowanych w czasopiśmie fachowych. Zresztą już obecnie wiemy, że zagranicą bardzo się interesuje naszym warsztatem wynalazczym”.

Inżynier opowiada, że właśnie w ostatnich dniach w sprawach handlowych z dyrekcją fabryki konferowali przedstawiciele jednego z największych koncernów angielskich. W czasie rozmowy Anglii wspomnieli z wyraźną dumą, że mogą ołiarować silnik typu Harland i Wolf, który przy wadze 3200 kilogramów ma moc 225 koni mechanicznych (HP). Byli niezwykle zdziwieni, dowiedziawszy się, że tu na miejscu można nabyć motor, ważący tylko 1200 kilogramów i pracujący z mocą 240 koni mechanicznych. Zmniejszenie wagi motoru przy zachowaniu tej samej siły ma oczywiście olbrzymie znaczenie dla techniki, zwłaszcza dla techniki komunikacyjnej.

Doładowanie systemu „Wibu” nie jest jedynym wynalazkiem inż. Wicińskiego. Ten młody i nadzwyczaj obiecujący polski konstruktor-wynalazca ma za sobą już kilka lat mozolnych prac ba-

dawczych, po większej części wykonanych jeszcze na terenie politechniki lwowskiej. Dużo jeszcze zapewne pomysłów i myśli młodego naszego inżyniera przynijmie postać genialnych wynalazków, które przyczynią się do powiększenia dobrobytu polskiego społeczeństwa.

PRZYJĘCIE II. Grupy Marynarzy „DARU POMORZA”

[Dnia 6-go stycznia r. b. t. j. w dzień Trzech Króli przybywa do Kurytyby druga grupa marynarzy z „Daru Pomorza”.

Przyjazd nastąpi o godzinie 10,30 rano pociągami z Parana-gua. Ze stacji mili nasi goście udadzą się samochodami na nabożeństwo do Kościoła poczem na obiad który tym razem urządzi „Sarmacja”.

Po obiedzie zwiędzać będą miasto do godziny 8-mej. O 8-iej panie ze związku Pracy obywatelskiej kobiet podejmą naszych marynarzy kolacją.

O 10-iej rozpocznie się ku ich uczczeniu wielki bal z udziałem przedstawicieli rządu, wojska i placówek dyplomatycznych, oraz sier towarzyskich Kurytyby.

Bal ten zaopatrzony będzie w obfity sumienny i niedrogi bufet górna sala udekorowana będzie pięknie polskimi kilimami i wienkami które służyć będą jako salon cocktail-bridge. Pierwszorzędna muzyka, artystyczne dekoracje i gustowne oświetlenie sali balowej stworzą atmosferę ładnej, dobrej i wesołej zabawy. Zaproszenia na bal są do nabycia u wszystkich członkin Związku Pracy obywatelskiej kobiet oraz w lokalu Związku ul. Carlos de Carvalho, 733 — codziennie od godz. 2—4.

Cena zaproszeń, które służą jako bilety wejścia wynosi 5 mil-rejsów od osoby, dla członkin Związku i ich rodzin najbliższych — 3 mil-rejsy.

U gospodyni oraz u skarbniczki Związku tel: 1255 — można

zamawiać stoliki na sali balowej oraz w górnych lożach. Cena stolika wynosi 5 mil-rejsów.

Spieszmy po zaproszenia by ich dla nas nie zabrakło — boć przeciw wszystkim pragniemy uczcić najserdeczniej ten ostatni już przyjazd drożych nam chłopców z „Daru Pomorza”!

UWAGA! UWAGA!
Lustra i szkła we wszystkich gatunkach, możecie nabyć po cenach bezkonkurencyjnych tylko w znanej fabryce luster **SALOMONA GUELMANA** ul. 24 de Maio 44.

Wszelkie rozmiary, formaty i grubości. Jest jedyną która wykonuje na zamówienie wszelkie prace wchodzące w zakres fabrykacji szkła i luster, jak: odznaczanie wzorów na szkle, wyrywanie malowania i wszelkie inne reformy.

Marynarze z „Daru Pomorza”.

W dniu 6-go bm. przybędą do Kurytyby uczniowie i marynarze z „Daru Pomorza”, dla których Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet Polskich trądzi wielki reprezentacyjny bal.

Bal ten będzie zapoczątkowaniem eleganckich balów, jakimi szczytują się nasze organizacje. Doskonała orkiestra wspinały bulet ofiarowany przez członkinie Związku Pracy Ob. Kobiet moc atrakcji przyciągną zapewne liczną publiczność, pamiętającą sukcesy balu „Kropki mleka”. Bilety w cenie 5\$000 do nabycia w Związku Polskim, lub w lokalu Zw. Pracy Ob. Kob. przy ulicy Carlos de Carvalho 733.

Baczność Rodacy!

Dnia 6 b. m. na scenie Tow. Kult.-Ośw. Im. Ignacego Paderewskiego, przy ul. 5 de Maio róg Allereg. Poln. odegrany zostanie przez tut. zespół, obraz dramatyczny w 3-ach aktach pod tytułem

„SURDUT I SIERNIEGA”

autora Wł. Gułowskiego, na który zapraszamy uprzejmie wszystkich członków i rodaków. Po przedstawieniu bal, przygrywać będzie orkiestra „Polonia”. Początek przedstawienia o godz. 8-iej wiecej. Osobne zaproszenia wysyłane nie będą. **Zadząd.**

KTO CHCE

mieć w domu pożyteczną książkę, zawierającą wielką ilość ciekawych powiastek, anegdot, ilustracji oraz pożytecznych i niezbędnych w każdym domu rad pożytecznych — niech pośpieszy z kupieniem Kalendarza „Gazety Polskiej” na rok 1934, którego ratład jest już na wyczerpaniu.

Cena 3\$000

50 cygar z Bahia 9\$000

Charutaria Liberty

Praca Tiradentes 35

Dawniej telegraf.

Treść naszego kalendarza na rok 1934.

Cudowne są wyroki Boskie — (Bardzo ciekawa powieść).
Matka — (napisał syn).
Pod piorunami Weyssenhof.

Rybak z Araduzji.
Wspomnienie z Maripozy — (Sienkiewicza).
Człowiek bez serca.
Obrazek z powstania Górnośląskiego.

Morze a My.
Znaczenie morza dla współpracy Emigracji z Macierzą.
„Na Helu”.

Kamień węgielny.
Halo, halo — Polonia.
Wiosenna podróż — (L. Gustowski).

Opowiadanie osadnika polskiego.
Miasto bez Ojczyzny.
Rabował, znalazł i otrzymał spadek — (bardzo ciekawa historia).

Wielkość Króla Kazimierza.
Zagubione serce.
Dzień opieki nad rodakami na obczyźnie.
Oferma.

Tajemnicza Rafa.
Zemsta Baški.
Koniec świata.
Bitwa pod Oliwą.
Sobieski pod Wiedniem.

Człowiek bez kości — (Suchodolski).
Kara — (J. Sosnowski).
Doczekaj. Obrazek z czasów oswobodzenia Śląska.

Droga do życia.
Żubr w Polsce.
Ostrogi Jasia Ułana. Op. stary żołnierz.

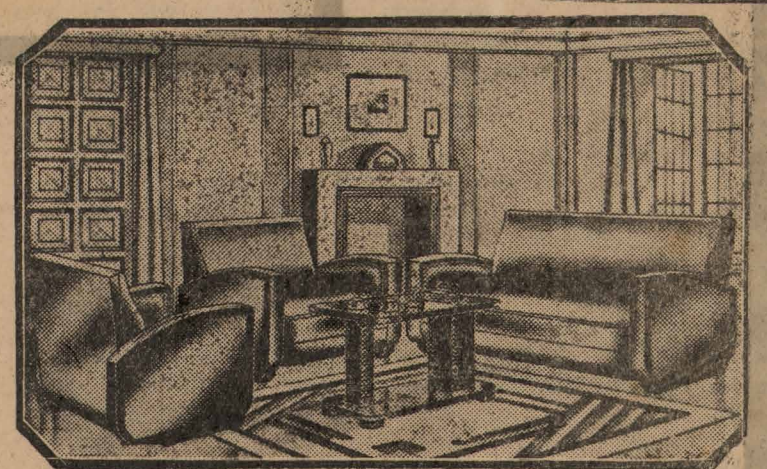
Mimowolna wycieczka — (żart).
Osobliwości głębin morskich.
Skarby na dnie morza.

Przepisy kucharskie.
Rady gospodarcze.
Wyrób piwa i miodów.
O Indykach.

Omaślony (żart).
20 tys. zaginionych odnalazł. Kolonje w Missiones.
Światowy Związek Polaków.

Wiersze, dowcipy — wszystko za 3\$000.
Kalendarz jest b. starannie wykonany. — Warto kupić. — Nie pożałujesz.

WIELKA FABRYKA LUKSUSOWYCH MEBLI

„AMALFI”

Najnowsze futurystyczne modele po minimalnych cenach

Fabryka mebli „FRANCISCO AMALFI”

Ul. Marechal Floriano Peixoto 1156 — 1160

WYSTAWA: ul. 15 de Novembro nr. 17 — Kurytyba. 439 51-34

Do szopsu z browaru „Atlantica” jeden drugiego powinien zachęcać

Różne wiadomości

Nowy kodeks

Donoszą z Rio: — Na ostatnim posiedzeniu konstytuandy deputowani klasy pracowniczej i robotniczej wnieśli protest 80-ciu głosami przeciw paragrafowi nowego kodeksu karnego, ustanawiającemu karę śmierci, nawet w okresie wojny.

Zakaz zboru herwy

Rząd Federalny wydał zakaz zboru herwy w okresie dwumiesięcznym t. j. w miesiącu styczniu i lutym.

Prezent noworoczny

Donoszą z Rio: — Prezydent G. Vargas podpisał dekret udzielający kompletnej amnestii wszystkim przestępcom politycznym pochodzącym ze stanu S. Paulo, a ukaranym z powodu rewolucji.

Teka dla S. Paulo

Donoszą z Rio: — Prezydent G. Vargas oferował jedną z tek ministerjalnych partii „Frente Unica” z S. Paulo.

Interwento S. Paulo w Rio

Donoszą z Rio: — Przybył tu interwento Stanu S. Paulo Armando Sales de Oliveira, przyjmowany owacyjnie przez świat polityczny. Interwento S. Paulo przybył do Rio de Janeiro, w celu załatwienia szeregu spraw, związanych z gospodarką i administracją stanową.

Interpelowany przez dziennikarzy co do oceny sytuacji politycznej oświadczył, że niewiele w tej sprawie, gdyż sytuacja polityczna w stanie znajduje się w rękach partii „Frente Unica” i od stanowiska kierowników tej partii zależy bieg spraw.

Kryzys ministerjalny

W dalszym ciągu kryzys rządu

wy zajmuje opinię publiczną. Jak donoszą z Rio, Interwento Dystryktu Federalnego Ary Pereira, usilnie stara się o pogodzenie powaśnionych polityków i ministrów. Twierdzi on, że min. Osvaldo Aranha dotychczas nie opuścił swego stanowiska — i uważa, że usuwanie się od pracy jednego z najdzielniejszych ludzi, który zasłużył się tak bardzo dla rewolucji, nie może mieć miejsca z powodu sprawy Minas — zresztą już załatwionej.

— O ile chodzi o ułatwienie zformowania nowego gabinetu inni ministrowie gotowi są również ustąpić z zajmowanych stanowisk.

Obecny kryzys a kupiectwo

Jest rzeczą powszechnie wiadomą, że obecny kryzys nie tylko dał się we znaki szerokim masom robotniczym ale i ludzie będący w o wiele lepszej sytuacji materialnej porządnie też na tym ucierpieli. Kupiectwo, które dobrobyt swój opiera głównie na dobrobycie ogółu, zawałone ogromnymi ilościami towarów bez żadnych widoków pozbycia się go, widzi się zmuszonym ze względu na zupełny brak popytu do ciągłego obniżenia cen swych artykułów. Wszystkie sklepy przeciągają się wzajemnie w zmniejszeniu swych zarobków — wszystko aby tylko sprzedać, aby tylko wyzbyć się tego martwego kapitału. Bowiem w dzisiejszych czasach jedyną rzeczą, która może zachęcić konsumenta do kupna jest niska cena, gdzie taniej tam kupi — przepłacone 200 reisów przybierają fantastyczne rozmiary.

W tym wyścigu cen jedyną firmą, która rzeczywiście może się zmierzyć z każdym konkurentem jest „A VENCEDORA” NA PLACU TIRADENTES, która według tego jak nas poinformowała w swej wysprzedaży resztek zaofiarowuje Sz. Publiczności towary po cenach niżej kosztu — wszystko aby tylko się ich pozbyć.

Rewolucja w Argentynie

Przed kilku dniami rozeszły się pogłoski i wybuchu rewolucji w prow. Buenos Aires w Argentynie. Dopiero teraz otrzymaliśmy bliższe szczegóły o zajęciach jakie miały miejsce w kilku mniejszych miasteczkach prow. Buenos Aires i Santa Fé, ofiarą których padło 20 osób zabitych i kilkadziesiąt rannych.

Sily wojskowe dość łatwo stłumiły bunt, aresztując kilkaset osób zamieszanych w wypadkach. Między innymi ex-prezydenta Marcela T. Alvear, oraz kilku wybitnych polityków ze stronnictwa radykałów uwięziono na jednym z okrętów wojennych. Kilkadziesiąt osób, między nimi znany płk. Pomar zbiegło za granicę.

Patrol 8 reg. kawalerji rozbroił na rzeką Uruguay oddział rewolucjonistów, liczący 20 osób. Drugi oddział rewolucjonistów liczący 140 ludzi natknął się na sily rządowe i został rozbrojony. Zaskoczeni rewolucjoniści mimo znakomitego uzbrojenia nie stawiali oporu i poddali się.

Szereg adwokatów i dziennikarzy wydano z Argentyny odsyłając ich do brazylijskiego miasta Uruguayana.

Donoszą z Uruguayana: — W dniu 2 b. m. miała miejsce kława walka między 11 pułkiem kawalerji i cywilnymi rewolucjonistami, którzy zajęli część miasta Paso los Libres. Rewolucjoniści zostali rozbici, przyczem część ich ukryła się w lasach przybrzeżnych, części zaś udało się zbiec na brzeg brazylijski.

Donoszą z Uruguayana: — Bez względu na sily rządowe argentyńskie była tak wielką że do uciekających łodziami lub wpływ rewolucjonistów strzelano z brzegu argentyńskiego. Jeden z Brazylijan Loureço de Medina, udał się łodzią motorową na ratunek prześladowanym i został postrzelony przez argentyńczyków z karabinu maszynowego.

Aeroplan Argentyński rzucił bombę na uciekające łódzie.

— W mieście pozostała grupa rewolucjonistów licząca około 300 osób. Każdej chwili oczekiwana jest kapitulacja rewolucjonistów, którzy ponieśli duże straty w zabitych i rannych.

Żądaj zawsze i wszędzie

Manon purgativo

(Środek przeczyszczający)

Nie omieszkajcie odwiedzić

nowo utworzonego domu rozrywkowego

Au Grandplaquet

pałac Moreira Garcez

Ul. Voluntarios da Patria

UWAGA: Małoletnim wstęp wzbroniony.

Najlepsze materiały i płótna angielskie na ubrania po najniższych cenach tylko w sklepie

**AO MUNDO
DAS CASEMIRAS**

ul. de Novembro, 129 — Kurytyba

Świeżo otrzymaliśmy duży transport różnych materiałów

MÓWI SIĘ PO POLSKU I UKRAIŃSKU

Jedno tylko jest na ustach wszystkich:
Od dnia dzisiejszego do 15 stycznia b. r.

Casa Abdo
URZĄDZA WYPRZEDAŻ RESZTEK

Plan walki jest już opracowany: CASA ABDO zmobilizowała cały swój kapitał, zorganizowała pojedyncze wysiłki swych pracowników, całą swą kompetencję handlową, by odpowiednio stawić czoło swym konkurentom.

Nigdy jeszcze klienci tego znanego sklepu nie widzieli tak oszałamiająco niskich cen przy tak wysokiej jakości artykułów.

KORZYSTAJCIE!

Casa Abdo Praca G. Marques
26
CURITYBA.

Najmilszym wspomnieniem z Parany są oryginalne wyroby z drzewa parańskiego jak: pudełka do cygar, lampy, tasy i t. p. drobiazgi U W A G A: Parana jest jedynym stanem w Brazylii gdzie rzeczy te są fabrykowane. Do nabycia w sklepie:

FR. A. DICKOW
ul. 15 de Novembro 472

Z São Paulo - Rio i innych Stanów

Sekcja Administracyjna „Gazety Polskiej w Brazylii” w Stanie S. Paulo pod kierownictwem p. J. M. HOLESKIEGO, Rua Conselheiro Ramalho, 274.

Budżet São Paulo

Według preliminarza na rok 1934-ty dochody i wydatki stanu S. Paulo mają wynosić sumę 492.600 kontów. Źródło dochodów: podatki. — Rozchody wynoszą: Oświata — 115 tys. kontów; 27.300 kontów — rolnictwo; 112.900 kontów — drogi komunikacyjne; 152.800 kontów na kosztować Sekretariat Skarbu, 31.300 sekretariat Sprawiedliwości. Prócz tych na siłę zbrojną i policyjną 50.700 kontów. — Policja ma liczyć 7000 ludzi. Na utrzymanie prefektury przewidziana jest kwota 555 kontów.

Burza nad Rio

W ubiegłym tygodniu przeszła nad stolicą Brazylii i okolicą straszliwa burza, która spowodowała dziesiątki ofiar w ludziach i setki tysięcy kontów strat materialnych. Największe szkody poniosły miasteczka Cataquenas i Padua które zostały formalnie zniszczone i zmyte z powierzchni ziemi. — Dokładnej sumy strat materialnych dotychczas nie ustalono.

Nowe Szkoły

Rząd Federalny wydał rozporządzenie polecające budowę gmachów dla 26 szkół elementarnych kosztem 11 tys. kontów. Będą to prawdopodobnie nowoczesne gmachy szkolne z których każdy kosztować będzie sumę około 400 tysięcy milreisów.

Reorganizacja Policji

Donoszą z S. Paulo, że dekretem interwentora zostaje rozwiązany korpus Komisarzy-policyjnych, a równocześnie zarządza utworzenie kursu techniki policyjnej, obowiązkowego dla wszystkich delegatów policji. Ustanawia: inspekcje stałe delegacji policyjnych na prowincji, składające się z trzech delegatów każda; organizuje dwa nowe komisariaty pierwszej klasy dla stolicy S. Paulo i gminy oraz komisariaty specjalne policji w celu zwalczania gier hazardowych.

Znosi więzienie karne na Ilha dos Porcos, zamieniając je w kolonję poprawczą.

Z Kolejarza — Milioner

Donoszą z São Paulo, że Jan Godoy, który wygrał na loterii Federalnej w czasie Świąt B. Narodzenia 1.000 kontów, nie ma zamiaru porzucić pracy tak długo, dopóki nazwisko jego nie zostanie zapomniane przez zaciekawioną osobą szczęśliwą — publiczność.

Gdy publiczność przestanie się nim interesować, wówczas prawdopodobnie odbędzie dłuższą podróż.

Portier Hotelu w którym zatrzymał się nowy milioner informuje, że w ciągu kilku dni napłynęło tysiące listów z propozycjami łatwego wydania jednego lub nawet więcej milionów.

Praga szarańczy w Rio Grande

Z São Feliciano donoszą, że około 15-go października na kolonję, które nie spooziwały się już najazdu spadła chmura szarańczy niszczącej zasiewy, ogrodowizny i plantacje. — W rozpaczliwej walce udało się ludności uratować około 20 proc. zasiewów. O nowych zasiewach nie ma mowy, bo panuje susza od dłuższego

go czasu i powstrzymuje wszystkich obawa przed nową falą szarańczy młodej. Szarańcza ustąpiła dopiero około 15-go listopada. Doszczętnie ogołocone zostały kolonie w municypjach: Eutruilhada, São J. de Camiacan i wszystkie gospodarstwa położone przy drodze.

Śmiertelny upadek z konia

Z São Feliciano donoszą: Jakób Szczepański wracał konno z kościoła do domu (było to w dniu Wszystk. Świętych).

W pewnym momencie wiatr zerwał mu kapelusz. Szczepański chcąc podnieść go, pochylił się tak nieszczęśliwie, że spadł na ziemię i poniósł śmierć na miejscu. Szczepański liczył lat 80.

Komunikat Towarzystwa Polskiego w S. Paulo

Dnia 10 grudnia 1933 r. o godzinie 5-tej po południu w sali Towarzystwa Polskiego odbyło się Walne roczne zebranie członków Towarzystwa, na którym został wybrany nowy Zarząd, w skład którego weszły następujące osoby: 1) Prezes — Romuald Chilomer. 2) Vice-prezes Roman Skowronek. 3) Sekretarz — Bronisław Gasiński. 4) 2-gi sekretarz — Władysław Kościółkowski. 5) Skarbnik — Jan Pardella. 6) 3-gi Skarbnik — Zygmunt Kuczyński. 7) Bibliotekarz — Marian Fiodorow. Komisja rewizyjna: 1) Antoni Poniatoński. 2) Aleksander Uspolewicz. 3) Józef Pieniążek.

WEZWANIE

Zarząd Towarzystwa Polskiego ze stanowiska swego obowiązku w imię dobrej sprawy kolonii Polskiej wzywa wszystkich Rodaków w São Paulo i okolicy do wstępowania w szeregi członków Towarzystwa, ażeby rok przyszły 1934 mógł się stać dla nas rokiem zgody i pokoju. Niechaj dom Towarzystwa Polskiego w São Paulo będzie domem godnie spełniającym swoje przeznaczenie. W nim niech się skupiają i organizują ludzie dobrej woli. Wszyscy, którym leży na sercu dobro Imienia Polskiego przybywajcie do nas wszyscy i pomagajcie nam we wspólnej pracy, w pracy dla wspólnych celów.

DRODZY RODACY!

Skończył się rok stary 1933. Niechaj się skończy wraz z nim wszelkie niesnaski pomiędzy nami. Niechaj rok Nowy 1934 będzie początkiem pokoju, zgody i wspólnego szacunku.

Zarząd Tow. Polskiego przesyła tą drogą najserdeczniejsze życzenia Noworoczne wszystkim Rodakom w S. Paulo i w całej Brazylii.

SZANOWNEJ REDAKCJI GAZETY POLSKIEJ życzymy dużo hartu i siły do pracy nad krzewieniem i rozszerzaniem dobrej sławy Imienia Polskiego.

ZARZĄD.

Zmiany noworoczne

Łącznie z początkiem Nowego Roku i w polityce brazylijskiej zaszły pewne zmiany. Oswaldo Aranha, minister Spraw Wewnętrznych, znany polityk, jeden z przywódców i organizatorów sił zwalczających rewolucję São Paulo — ustąpił — a prezydent Vargas dymisję przyjął. Zgłosił także swą dymisję Mello Franco, minister spraw Zagranicznych. Prezydent Vargas według krążących wersji stara się silną ręką

utrzymać rządy i dlatego nie zmartwił się zbyt ustąpieniem dwóch ministrów.

Już prowadzi pertraktacje z Assis Brasilem, proponując mu stanowisko na miejsce ustępującego min. spr. zagr. Mello Franco, a co do stanowiska po p. Aranha — zachowuje milczenie.

Stany S. Paulo i Minas jako najliczniejsze i najlepiej wyrobione politycznie znów prowadzą orientację Konstytuancy. Pewne pisma w związku z nastrojami członków konstytuancy już proponują nowe kandydatury na stanowisko prezydenta Brazylii, wymieniając między innymi b. interwentora S. Paulo Pedro Toledo, który niedawno powrócił z Europy gdzie przebywał na wygnaniu.

Ożywienie wśród posłów konstytuancy wywołał wniosek kompletnej amnestii dla wygnanców politycznych, broniący z całym zapałem przez postać Leabra ze stanu Bahia. Po długich i gorących debatach wniosek odrzucono 118 głosami przeciw 37. Poza tym Konstytuanta obecnie obraduje nad dwoma ustawami. Pierwsza, traktująca sprawę nowego prawa karnego i wprowadzenie kary śmierci ma dość silne poparcie wśród posłów i druga, dotycząca nauki religii w szkołach powszechnych, mająca licznych przeciwników.

W związku z temi i innymi wnioskami, które wywołują tarcia wśród posłów, prezes Konstytuancy Antonio Carlos jest dość silnie zachwiany i nosi się z zamiarem ustąpienia z zajmowanego stanowiska.

Mimo tych chmur na horyzoncie politycznym Brazylii, najbliżsi przyjaciele prezydenta Vargas — szef sztabu generalnego i gen. Flores da Cunha stoją przy nim i tem samem uspakajają opinię publiczną przed możliwościami poważniejszych zaburzeń.

Na marginesie

Dzień 11 listopada, jako dzień niepodległości Rzeczypospolitej odbija się celem w prasie niemal całego świata. Brazylija, w której mieszka i pracuje kilkaset tysięcy Polaków również nie zapomina o dniu naszej niepodległości i kurtuacyjnie umieszcza odpowiednie wzmianki, podziwiające nadzwyczajny rozwój młodego państwa, powstałego ruin i to w dobie kryzysu gospodarczego.

Niezawsze jednak informacje pism tut. są ściśle i dokładne. Zdarzają się na łamach tut. prasy komiczne pomyłki, które dziwnie świadczą o orientacji kronikarzy XX wieku.

Jako próbkę nadesłał nam p. Wal. Zawadzki wycinek z „Diário de Notícias” z Porto Alegre z 11 listopada w którym w artykule o niepodległości Polski umieszczono podobiznę prezydenta prof. Ignacego Mościckiego z podpisem: „Generał Józef Piłsudski, prezydent Polski.

Kto wie, czy za kilka tygodni w dniu imienin Marszałka nie ukaze się w tym dzienniku podobizna Marszałka z napisem: Prezydent prof. Ignacy Mościcki, w stroju galowym jako dowódca Dywizji e.t.c.

Pan Walerjan Zawadzki donosi nam o równie ciekawej zmianie w kalendarzu, który jedna z firm (może Bayer) rozdaje bezpłatnie, z której wynika, że m. Łódź znajduje się w Rosji.

Takie lub inne pomyłki infor-

macje o naszym państwie i życiu winny zwrócić uwagę kompetentnych czynników i spowodować naszą propagandę do znalezienia środka zapobiegającego powtarzaniu się takich kwiatków. Społeczeństwo nie zawsze może prostować pomyłki, zresztą nie odniosłoby to odpowiedniego skutku. Gdyby tak P.A.T. który wydaje rocznik polityczno-geograficzny zechciał przestać kilka egzemplarzy w języku francuskim do użytku w tut. redakcjach, to z całą pewnością pomyłki tego rodzaju nie miałyby już miejsca.

I tu właśnie zaczyna się rola naszych czynników urzędowych o ile chodzi o Polską propagandę.

SEK

Manon purgativo

(środek przeczyszczający) nie wymaga diety.

Dr. Sylvio P. de Araujo.

VORONOFF

Brazylijski wynalazek FLUXO-SEDATINA

Kobieta jest ocaloną. KOBIETA nie będzie cierpieć więcej na kolki maciczne i jajniki, bo FLUXO SEDATINA uleczy ją w 2-3 godzinach.

KOBIETA nie straci życia z powodu porodu. KOBIETA, nie będzie już tak cierpieć, ponieważ jej porody będą szczęśliwe, bez krwotoku i bez bólei. Pierwszy poród nie przedstawia już niebezpieczeństwa.

KOBIETA, jednym słowem, jest uratowana, bo FLUXO-SEDATINA jest najlepszym środkiem, regulującym i uspokajającym dla chorób kobiecych, jak zatrzymanie periodu, wycieki, białe upływy, niedostateczność w dziećmi.

Panie w wieku 45 lat muszą uniknąć napuchnięcia, reumatyzmu i innych chorób wieku krytycznego (preklimakterium) i w tym celu używać FLUXO-SEDATINA.

Jest ona przepisywana przez przeciętne 4 tysiące lekarzy.

TERENY NA SPŁATY

Kupującym dajemy darms cegłę na budowę.

Loty na spłaty miesięczne począwszy od 30\$000

bez wstępnych płać.

Zdrowa wysoka miejscowość na

CASA VERDE

Przy końcu tramwaju

VILLA RARUEL

Blizsze informacje udzieli Capuano Netto

Alameda Inhauma 78 — Blisko przystanku tramwajowego

Główne biuro: R. Sta Thereza 25. Telefon 2-8277

PALACZE

Specjalność! Papierosy z nałożoną watą w tutkach do oczyszczenia nikotyny jako filtr, zabezpieczając jamę ustną i zęby od chorób jako uznaną przez lekarzy higieniczne palenie papierosów. Ceny tutek papierosowych są małe: 100 sztuk tylko 600 rs. Tysiąc 4\$500. Maszynka do robienia papierosów 1\$00. Papierki do robienia papierosów „Paryskie” za 100 książeczek w jednym kartonie 12\$000. Papierki „Francuskie” z korkami lub złożonymi ustnikami karton 10,000 tylko 6\$000. Adresujcie:

CASA GENNY

Rua São Caetano 208 — São Paulo

TOWARZYSTWO, o kapitale czysto brazylijskim,
TOWARZYSTWO, wyspecjalizowane już od długiego czasu w dziale ubezpieczeń,

TOWARZYSTWO, które ofiarowuje swym klientom

największe gwarancje przy najekonomiczniejszych polisach
■ ■ ■ powinno być waszym towarzystwem ■ ■ ■

■ ■ ■ ubezpieczeniowem ■ ■ ■
JEST NIEM

ZARZĄD: Dr. José Maria Whitaker — prezydent

Dr. Erasmo Teixeira de Assumpção — vice-prezydent

Dr. José Carlos de Macedo Soares — dyrektor-intendent

CENTRALA: ul. 15 de Novembro 50 - São Paulo

FILJE: { Paraná, Rio Grande do Sul, Rio de Janeiro,

Bahia i Pernambuco

Żądajcie informacji w filii parańskiej

Ul. 15 de Novembro, 225

Telefon 437 KURYTYBA Caixa postal, 461

405-45-34

Pozbywałam wszystko co tylko miałam, kupując lekarstwa dla męża!

Otrzymałam od Sz. Pani Alicji Mathias, zamieszkałej w mieście Patos — w stanie Parahyba list, który tu publikujemy. PATOS — Parahyba Północna, 27 maja 1933 Sz-ni Panie właścicielu Laboratorium „GALENOGAL” w PELOTAS

Moje pozdrowienia. Niniejszem komunikuję Sz-mu Panu z jak największym zadowoleniem i szczerą wdzięcznością o nadzwyczajnym wyniku osiągniętym przez jego cudowny preparat.

Mąż mój cierpiął przeszło 3 lata na chorobę syfiliiczną, którą nie potrafili uleczyć wszelkiego rodzaju środki lecznicze zachwalane przez najlepszych doktorów. Pozbywałam wszystko co tylko posiadałam na kupowanie różnych lekarstw dla niego, jednak bez żadnej korzyści, ponieważ żadnej ulgi nie zdołały mu przynieść w jego cierpieniach. Kiedy ujrzalam raz ogłoszenie o „Galenogal-u”, chociaż straciłam już wprawdzie wszelką nadzieję w skuteczność lekarstw, jednak zawsze jeszcze byłam gotową walczyć, kupiłam więc natychmiast dwie buteleczki, które mąż mój zaczął używać jedynie by zadośćuczynić naleganiom moim. Obecnie mogę już zapewnić Sz-nego Pana podpisanymi poniżej świadkami, że pozostałam wprost zadziwiona natychmiastowym działaniem wspomnianego preparatu. Bóle ustąpiły natychmiast, on zaś poczęł naraz odzyskiwać siły i czuł się każdej chwili coraz lepiej. Mąż mój i ja byliśmy niezmiernie uradowani, że osiągnęliśmy nadzieję uleczenia, które rzeczywiście się zrealizowało po wypiciu piątej buteleczki słynnego lekarstwa. Stawa pańskiego preparatu w tej okolicy leśnej, którą zamieszkujemy, jest tak wielka, że Pan nie może sobie nawet tego wyobrazić. Jesteśmy bardzo znani w okolicy, więc wielu z osób, słysząc z naszych opowiadań o cudownym tem uzdrowieniu, korzysta już z słynnego lekarstwa pańskiego. Wiele Pan będzie musiał jeszcze usłyszeć o dobrodziejstwach, jakimi ono obdarza, a może nawet wrócić otrzyma Pan i inne poświadczenia od osób, które osiągnęły z powrotem zdrowie a przez to i radość w swych domostwach.

Może Pan ogłosić ten list, więc z pewnością ktokolwiek skorzysta z niego, a ja będę się czuła bardzo zadowolona tem dobrodziejstwem, jakie on wniesie do domowisk tak smutnych jak było moje ognisko domowe.

Z nieskończoną wdzięcznością zasyła Sz-mu Pann wyrazy jak najgłębszego szacunku i poważania, pozostając na jego całkowite usługi

Adma. Ata. e mt. obrigada (ass:) Alice Mathias

Jako świadkowie:

Alfredo Silva Rocha

Pedro dos Santos Ribeiro

(wszystkie znane firmy)

„GALENOGAL” — jedyny sklasyfikowany — Preparat naukowy — spotka się we wszystkich aptekach brazylijskich i republik południowo-amerykańskich.

Nr. 34 Aps/c. 1562

L. D. N. S. P. — Nr. 211.

Fajki, tabakerki, tabaki tureckie, porzeczki, szczotki do zębów, artystyczne kasowki, kusterki, kieszonki do tabaki kupicie najtaniej w FLORECKIEGO

Specyfiki homeopatyczne na kaszel, grypy, choroby serca, wątroby etc.

Casa da Homeopathia

Praca General Osorio nr. 87

CURITYBA — PARANA

Apteka Tiradentes

APTEKARZ | KUNO KLEEMANN

CURITYBA

Praca Tiradentes Nr. 398

TELEFON 1084

Jedyna Apteka Polska w Kurytybie.

Największy skład artykułów aptecznych i drogerijnych po najniższych cenach.

Porady lekarskie dla biednych od godziny 10 - 12

Ze Świata

Gdy ostatecznie zamknęły się bramy wystawy w Chicago

Wśród skromnych ceremonii czykagoska wystawa Stulecia Postępu w roku 1933-im została zamknięta o północy w niedzielę 12-go listopada. Punktualnie o godzinie 12-iej w nocy, wielkie bramy zatrzęsły się i wystawa przeszła do historii, uwieczniona największym powodzeniem ze wszystkich kiedykolwiek urządzonych wystaw międzynarodowych. Uwieczniona powodzeniem nie tylko dlatego, że liczba tych, którzy ją zwiedzili — około 22,500,000 — przewyższyła wszystkie istniejące rekordy amerykańskie i że przewyższyła pod każdym względem oczekiwania tych, którzy przybyli ją zwiedzić, ale także dlatego, że przyczyniła się wielce do podźwignięcia miasta z depresji i naprawiła miastu reputację w kraju i całym świecie. Miliony ludzi, które przybyły ze wszystkich zakątków kraju i licznych krajów zagranicznych, przekonały się, że Chicago było fałszywie przedstawiane jako siedlisko zbrodni i bezprawia. Przekonali się natomiast na własne oczy, że miasto jest naprawdę wielkie pod każdym względem i że żywiły zbrodnicze znajdują się w bezładnym odroczu przed karzącą ręką sprawiedliwości. Znaleźli gościnność nieograniczoną, interesy ożywione, atrakcje wspaniałe i powrócili do domów, jako najlepsi agitatoży dla wystawy na rok przyszły.

Zostawili miliony

Miliony osób, które zwiedziły wystawę, wydały więcej niż \$10,000,000 na bilety wstęp; zostawiły więcej niż \$25,000,000 w różnych koncesjach wystawowych; wydały \$50,000,000 w hotelach i restauracjach czykagoskich i dały sklepom czykagoskim stumiljonowe obroty w ciągu trwania wystawy. Ostatni dzień wystawy ścigał 92,262 gości, co podniosło ogólną frekwencję do 23,317,221 osób. Honory ostatniego gościa na wystawie przypadły w udziale Henrykowi Runningowi (lat 26) z Sioux City, studentowi medycyny, który otrzymał medal pamiątkowy. Kiedy godzina zamknięcia zbliżała się, Rufus C. Dawes, prezes, i inni urzędnicy wystawy, zebraли się przy brumie u wylotu 12-iej ulicy, jaką zostawiono otwartą. Grupa mężczyzn i kobiet, którzy spodziewali się być „ostatnim gościem” stała nazewnątr. Niemal równocześnie z pośród gości Running i J. Swaggerty kupili bilety i przeszli przez kołowroty wodące na wystawę. Sprawa wywołała mały zatarg. Ostatecznie, Swaggerty musiał ustąpić, kiedy wykazano, że był o sekundę później niż Running.

Obiecają „większą i lepszą” wystawę

Był to ostatni oficjalny incydent wystawy w 1933-ym roku. Na kilka minut przedtem prezes Dawes, major Lohr, generalny menadżer i inni, przemawiali krótko przez radio, obiecując „większą i lepszą” wystawę w lecie, 1934-go roku. Przedtem, wspomniał pokaz ogni sztucznych zakończył program dnia ostatniego. W swoim przemówieniu, wygłoszonem przy bramie wystawy, prezes Dawes podziękował ludności miasta i kraju za ofiarowane poparcie prosząc „o jeszcze” na przyszły rok. Szczegół zamykających się wrót wystawowych był transmitowany przez radio po całym kraju.

NOWA PARTJA REWOLUCYJNA

Tworzy nowy rząd w Chinach

Równocześnie z wiadomością z prowincji Kiangsi o rozgromieniu przez generała Czajana Kaj-Szeka pięciu dywizji wojsk komunistycznych, które miały pozostać na polu walki około 3,000 zabitych i wielką liczbę rannych, nadeszła do Nankinu depesza z Fuczau, jednego z ważniejszych miast na wybrzeżu na południe od Szanghaju o nowej partii rewolucyjnej, dążącej do utworzenia rządu. Na czele ruchu stanął Hu Han-Mi, były przyjaciel zmarłego doktora Suna Jzt-Sena, założyciela republiki chińskiej, zaciekle wróg generała Czajana.

Hu, przebywający na wygnaniu w Honkongu, dąży do pozyskania 19-iej armii chińskiej, która stawiała zacięty opór inwazji japońskiej i chce połączyć ją z siłami chińskich wojsk komunistycznych.

Komuści znajdujący się obecnie w prowincji Kiangsi, nie mając dostępu do morza, są faktycznie „zabutelkowani” w centralnych Chinach. Plan generała Hu'a, aczkolwiek bardzo hazardowny, ma pewne szanse powodzenia. Nowa władza ma się nazywać „rządem ludowym republiki chińskiej”. Stronictwo Hu'a znajduje wielu zwolenników w szeregach armii kantońskiej, występującej przeciw generałowi Czajaniowi. Na stolicę jest upatrzone miasto Fuczau. W związku z ostatnią wiadomością doniesienia Czajana o zwycięstwie nad armią komunistyczną są brane z rezerwą. Wielu sądzi, iż Czjang ratuje niemi rząd w Nankinie w okresie rzekomo największej demoralizacji i grożącego mu upadku.

STRASZLIWA RZEŹ 20.000 CHIŃCZYKÓW

Chińskie informacje ogłoszone tutaj powiadają, że komuniści wyrzucili 20,000 osób po najechnianiu miast Hsintin, Hsuiduan, Wanyan i Szenkon. Doniesienia powiadają, że po najechnianiu wy-

mienionych miast przez komunistów, nastąpiła orgia grabieży i terroru. Najeżdźcy zabrali piekielnice, 20,000 karabinów i dziesięć milionów pasów amunicji.

Rząd sowiecki śle zapowiedź zniszczenia miast japońskich

Partja komunistyczna ogłosiła we Władywostoku manifest, w którym ostrzega Japonię, że jeżeli odważy się ona pogwałcić granice Rosji sowieckiej, to czerwona flota napowietrzna przystąpi do niszczenia miast japońskich. Manifest oskarża Japonię, że tworzy ona w Mandżurji bazy wojskowe i robi przygotowania do wojny.

„Niepowodzenia wojsk japońskich” — głosi manifest — „w latach 1918 i 1922 błąd nieczem w porównaniu z katastrofą, jaką gotuje sobie militarna monarchia japońska. Czerwona armia teraz

jest znakomicie wyekwipowana. Posiadamy dostateczną ilość najnowszej broni. Nasza flota napowietrzna należy do najlepszych w świecie i przygotowana jest zadać decydujące ciosy największym skupieniom ludności w kraju „nieprzyjacielskim”. Armia sowiecka na Dalekim Wschodzie podobno rozporządza dużą liczbą samolotów, przeznaczonych do bombardowania, a które z łatwością mogą przelecieć do Tokio i z powrotem do swej bazy działań wojskowych w ciągu kilku godzin.

Dom sprzedam

bardzo tanio! Drewniany 3 pokoje z kuchnią, studnia, szopa i spory plac położony na przedm. Bigorilho. Wiadomość na rua Conselheiro Caron 71 (u szewca).

Sprzedam

z powodu wyjazdu Bar i Restaurację w najlepszym punkcie miasta. Restauracja posiada bardzo liczną klientelę. Wiadomość w Administracji „Gazety”.

SPRAWOZDANIE

Komisji budowy kolegium im. Marszałka J. Piłsudskiego w Porto Alegre

W pierwszym rządzie swych prac Komisja Budowy Kolegium postanowiła i uznała za stosowne podać do ogólnej wiadomości wykaz ofiarodawców i sum zebranych na budowę kolegium przez były Komitet Budowy Kolegium im. Marszałka J. Piłsudskiego w okresie działalności tegoż od 1 stycznia 1930 r. do dnia 21 lipca 1932 r.

Były Komitet Budowy likwidując swą działalność, przesłał sumy jak i akta na ręce Zarządu Towarzystwa POLONJI.

Po rocznej przerwie ukonstytuowano nowy Zarząd Komisji Budowy Kolegium w dniu 30 października b. r. w skład którego weszli: inż. Stefan Sobczak — Pzewodniczący. Ks. kanonik Jan Peres — Vice-przewodniczący. P. Rudolf Papla — Sekretarz. P. Feliks Brzeziński — Skarbnik.

Komisja budowy po przejęciu sum i aktów od Zarządu Tow. Polonji, jak niżej podano w wykazie, opracowała zwięzły i ścisły bez komentarzy program pracy, który przy następnym sprawozdaniu przedstawi.

WYKAZ SUM OD DNIA 1 STYCZNIA 1930 DO DNIA 30 PAŹDZIERNIKA 1933 r.

ROK 1930	
Zebrano na wiecu budowy Kolegium 1. XII—29	12.000
Otrzymało od Doktora BUJWIDA	50.000
od Stowarzyszenia Wolnej Myśli	11.000
Z zabawy Koła Młodzieży	60.200
w Towarzystwie Kościuski	50.000
Running i J. Swaggerty kupili	184.000
bilety i przeszli przez kołowroty	17.100
wodące na wystawę. Sprawa wy-	337.000
wołała mały zatarg. Ostatecznie,	10.000
Swaggerty musiał ustąpić, kiedy	53.000
wykazano, że był o sekundę	60.000
później niż Running.	291.000
Z balu za wejścia	116.000
za fany	56.000
Za kwiaty, pocztę itp.	13.500
Lista Nr. Tow. Białego Orła	20.000
Za cegiełki	44.000
Detto	1.340.400

ZEBRANE PRZEZ DOBROWOLNYCH POBORCÓW

Kwitarjusz.	
Nr. 7 i 14 (część) p. Pankowski	287.500
Nr. 8 p. Jarzyński	94.000
Nr. 9 p. ?	15.000
Nr. 10 p. Budzyn	135.000
Nr. 11 p. T. Małopińska	32.500
Nr. 12 p. Nawiposka	37.000
Nr. 14 (część) p. Szczawiński	37.000
Nr. 15 p. Figurski	31.000
Nr. 17 p. Mazurek prof. Kolegium	125.000
Nr. 13 p. Bolesław Szyszko	000.000
	794.000

ROK 1932

Z balu w Towarzystwie Polonji	71.500
Ze skarbonki Tow. Polonji za wręczone listy	10.700
Z wiecu Komitetu Budowy Kolegium	33.700
Z skarbonki Tow. Polonji	7.000
	122.900

ROK 1933

Z skarbonki Tow. Polonji	26.000
Cegiełki sprzedane przez p. Jankowiaka	16.000
p. H. Lesińską	40.000
Chór Tow. im. Moniuszki	50.000
P. Żalusi	52.000
Wolne datki	60.000
P. Szuman do złotej księgi	50.000
Panie Lesińska, Żaluska i Anusz	94.000
Wolne datki	99.400
P. W. Łatosiński do złotej księgi	10.000
Za cegiełki od Wolnej Myśli	35.000
DAR p. Marszałka Senatu W. Raczkiewicza	500.000
Z balu Sokołów	212.000
Z Skarbonki Tow. Polonji	18.700
Detto	3.100
	1.266.800

Z PROCENTÓW

Zaliczono na książeczkę w Banku Pfeiffera	
w roku 1930	40.5000
„ 1931	25.1000
„ 1932	25.6000
„ 1933	22.2000
	113.400
Zaliczono na Rk. Tow. Polonji	
w roku 1932	60.000
„ 1933	60.000
	120.000
	233.400

Razem dochodu na sumę Rs: 3.757.500

ROZCHÓD

Wydatkowano na zabawy, bale, wycieczki i t. p. celem zbierania funduszy na rzecz Budowy Kolegium w ciągu trzech lat t. j. od 1 stycznia 1930 do 30 października 1933, sumę

CZYSTY DOCHÓD przeznaczony na FUNDUSZ

BUDOWY KOLEGIUM Rs: 3.005.300

WALORY przejęte przez Komisję Budowy Kolegium od Zarządu Towarzystwa Polonji

BANK PFEIFFERA Suma zdeponowana	1.575.400
Tow. POLONJA, dług z procentem	1.120.000
KASA, przyjęto w gotówce	309.900
Zgodne z czystym dochodem jak wyżej	3.005.300

Wykaz imienny ofiarodawców i sum zebranych na budowę Kolegium przez dobrowolnych poborców w 1930 r.

NAZWISKO	SUMA	NAZWISKO	SUMA
E. Pankowski	17\$000	L. Jung	1\$000
Wł. Figurski	30\$000	M. Bykowski	1\$000
St. Służyski	110\$000	P. Boguszewska	1\$000
W. Badowski	6\$000	K. Stępel	2\$000
J. Olczyk	11\$000	N. Bartak	1\$000
S. Rodak	6\$000	F. Stodolny	1\$000
W. Pakulski	4\$000	W. Draszal	1\$000
P. Kołtun	4\$000	Bezimienny	6\$000
P. Baziak	12\$000	K. Mark	1\$000
S. Jarzyński	65\$000	W. Kupin	5\$000
Al. Suszczyński	10\$000	A. Kowalcuk	2\$000
A. Roszkowski	6\$000	A. Bobik	2\$000
Al. Smoleń	30\$000	St. Kotwa	1\$000
P. Grzybowski	20\$000	St. Kraszyńska	1\$000
A. Jarzyński	10\$000	Z. Hojnoc	5\$000
S. Ligocki	5\$000	P. Jabłońska	2\$000
P. Skwarek	1\$000	K. Stepa	1\$000
P. Napiwoska	8\$000	B. Szczawiński	16\$000
Wł. Kryniecki	12\$000	P. Berać	1\$000
P. Dziekański	3\$000	N. Górski	1\$000
J. Majewski	5\$000	P. Markus	2\$000
R. Skorupski	10\$000	St. Karpiński	2\$000
H. Kuczyński	15\$000	P. Janowski	2\$000
M. Szubert	2\$000	W. Jankowiak	1\$000
J. Terlecki	1\$000	P. Żalusi	5\$000
Bezimienny	11\$000	St. Majerkowski	5\$000
Bezimienny	15\$000	Jan Matusiak	2\$000
Bezimienny	12\$000	J. Zamieniec	5\$000
S. Klimkowski	55\$000	T. Kasprzak	3\$000
Z. Budzyn	5\$000	W. Kowalski	3\$000
K. Czajewski	4\$000	W. Mazurek	50\$000
J. Krajewski	10\$000	Al. Kochański	25\$000
P. Mierczyński	30\$000	R. Papla	20\$000
P. Długosiewicz	15\$000	F. Brzeziński	30\$000
P. Stanisławski	2\$000	RAZEM	800\$500
P. Zieliński	2\$000	Wpisano do książki kasowej z	
P. Stołowski	1\$000	kwitarjuszki mniej	
P. Makowski	6\$000	o sumę Rs.	4\$500
J. Przedmolska	10\$000	Zgodnie z książką	
T. Nalepińska	1\$000	kasową	794\$000
J. Kowalcuk	3\$000	Sakarb. Komisji Feliks Brzeziński	
P. Lijeski	\$500	Przew. Komisji Stefan Sobczak	
P. Hojnacki	1\$000	Porto Alegre, dnia 14-11-1933.	
W. Krupiński	2\$000		

Podarunki jakimi obdarza

Chapelaria Modelo

wszystkich swych klientów jak: zabawki dla dzieci, ołówki, pióra, i moc innych drobiazgów są tylko nic nie znaczącym drobiazgiem w stosunku do swych artykułów które są sprzedawane po cenach tak niskich, że śmiało można je nazwać podarowaniami.

Najnowsze modele kapeluszy znanej marki:

Solis (XXX) za	53\$000
„Extra-Extra“ (XX), z podszewką	43\$000
„Extra“ (X), z podszewką za	32\$000
Imperial, kapelusz modny	42\$000
Piękne koszułki ostatnie moody, z najlepszej try-	
koliny z najpoważniejszych fabryk włoskich po:	
14\$000 — 18\$000 — 22\$000 — 25\$000	

Ceny te są ściśle cenami fabrycznymi.

Odwiedźcie nas a — przekonacie się.

Chapelaria Modelo

(Nie posiada filij)

CASA DO JOAQUIM

(Nie posiada filij)

ul. 15 de Novembro nr. 267

KURYTYBA

Klinika chorób dziecięcych

382-41-34
CHOROBY PŁUC.
DR. HOMERO BRAGA
Lekarz w Szpitalu Dziecięcym, Profesor chorób płucnych na
Fakultecie Medycyny. Ex-dyrektor Sanatorium w Lapie.
Porady od godz. 10-11,30 i od godziny 4-6 pp.
Konsultorium nad Apteką MINERWA
Praça Tiradentes 550
Telefon konsultorium 220 — Telefon mieszkania prywatnego 1092

Okazyjnie do sprzedania

Pensjonat 11 umeblowanych
pokoi, olbrzymi ogród warzywny, dobrze zagospodarowany. Bliższe informacje przy
ul. Dr. Pedrosa, 161 telef. 43,
lub w Red. Gazety Polskiej.

Manon purgativo

(Środek przeczyszczający)
jest najlepszym.

Lekarstwa homeopatyczne
na reumatyzm, kwasy moczowe etc.

Casa da Homeopathia

Praça General Osório nr. 87

CURITYBA — PARANA

Karty do gry 5\$500, 6\$500, 10\$000. Nożyki 2\$500,
4\$500, 6\$500 i t. d. CHARUTARIA LIBERTY
CURITYBA — PRAÇA TIRADENTES 305. — Dawniej telegraf.

LOTY NA SPRZEDAŻ

Sprzedaje się loty przy ul. Vicente Machado róg Brigadeiro Franco. — Zgłaszać się na rua Comendador Araujo nr. 492.

PENSJONAT POLSKI

Fr. Stepieniewskiej

Mieszkanie wraz z utrzymaniem od 120\$000 miesięcznie, o-

biady od 1\$500, wydawanie o-

biadów poza domem od 2\$000.

— ul. Aquidaban 275 —

K

Z

Do nie-

towarzyst-

no szkoły

nią nie b-

grupa d-

ledwie) o-

pracy —

najmniej

przez to-

Zresztą

nie mówię

Przedewsz-

w oczy to-

ledwie o-

planu ław-

cierpiał

cji niewy-

dobrych n-

brak inicj-

towarzyst-

my się p-

nym rezu-

sunkowo

rocznym

Aczkolw-

zostali pr-

zapał do

bycie zas-

nia nowyc-

nych, nab-

dzielenie

ciom bied-

kanie pens-

tko to świ-

rzyść nasz-

Wydział C-

cił czy n-

pewnej p-

ganizowa-

sówkę je-

odpowied-

bre, gdyż

okoliczno-

szkoły jes-

Musimy

Korespondencje

(za ten dział redakcja nie odpowiada)

Z CONTENDY

Do niedawna szkoła naszego towarzystwa nosiła zaledwie miano szkoły, bo w rzeczywistości nią nie była. Wszak ta nieliczna grupka dzieci (kilkanaścioro zaledwie) oraz wadliwa organizacja pracy — nie świadczyła o bynajmniej na korzyść szkoły, a przez to samo i — towarzystwa. Zresztą sam wygląd zewnętrzny nie mówił dobrego zbyt wiele. Przedewszystkiem co się rzucało w oczy to rozklekotane, zbite nieledwie odgryzione bez żadnego planu ławki, przy których dzieci cierpiał męki siedząc w pozycji niewygodnej; następnie brak dobrych map i przedewszystkiem brak inicjatywy w łonie samego towarzystwa. Dziś z dumą możemy się poszczycić nadzwyczajnym rezultatem zdobytym wstunkowo krótkim, bo nieledwie rocznym czasie.

Aczkolwiek i myśły dotknięci zostali przez kryzys, to jednak zapał do szkoły pozwolił na zdobycie zasobów w celu sprawienia nowych ławek i tablic szkolnych, nabycia map nowych, udzielenie pomocy kilkorgu dzieciom biednym, regularne wypłacanie pensji nauczycielom — wszystko to świadczy niezbitnie na korzyść naszą. Czas też wielki aby Wydział Oświatowy C. Z. P. zwrócił oczy na Kontendę, gdyż przy pewnej pomocy można by zorganizować przynajmniej dwuklasową jeśli nie kolegium. Lokal odpowiedni mamy, miejsce dobre, gdyż Kontenda to centrum okolicznych kolonii, zaś rozwój szkoły jest zapewniony.

Musimy też oddać sprawiedliwość miejscowemu oddziałowi Junaka który wprost z entuzjazmem pracuje i pomaga szkole. Dzielnii Junacy i Junaczki nauczyli się widzieć w budynku szkolnym swe gniazdo i dbają o niego jak o swój dom, swoje ognisko domowe junackie.

Niemna to jak młodzież, tembardziej młodzież junacka! Boć to i podziw bierze gdy się widzi obok młodej roześmianej twarzy siwy włos, w oczach zapał i najgłośniejsze-to śmiech to właśnie czego nam w czasach dzisiejszych brak! Junak 15-ty istnieje zaledwie od 7-go maja r. b. Dziś już się szczyć może rezultatem takiej pracy jak własna scena, kulisy i to takich odmian, jakich żadne towarzystwo w Paranie nie posiada. Również nabycie peruk, szminek, sporządzenie ławek dla gości w czasie teatru no i kulisy przedstawia to wartość przeszło 800\$000. Musimy też wziąć pod uwagę, że w chwilach ciężkich dla towarzystwa — Junak zawsze przychodził z pomocą w postaci wypłacania pensji nauczycielom. Najbardziej rzucającym się w oczy dowodem pracy młodzieży jest boisko sportowe, które wykonane zostało nocami przy świetle lampy gazolinowej. Proszę sobie wyobrazić ogrom pracy wyrównania terenu, którego wymiar wynosi 18x27 skąd znieść trzeba było miejscami prawie dwa metry grubości ziemi!

Zadaniem Junaka tutejszego jest odpowiednie traktowanie, służenie dobrym przykładem i otoczenie opieką młodzieży szkolnej, to zn. przyszłych Junaków i Junaczek. Junak się ćwiczy w pracy obywatelskiej i społecznej. Junak wiernie stoi na straży interesów narodowych, rozumie też doskonale co winien jest gościnnej ziemi Brazylii, jako Jej obywatel i gotów też w obronie granic dać dowód światu, że jest potomkiem tych o czyste piersi nawała mongolsko-turecka tyle razy wracała rozbita. Na kursach, wieczornicach, lub pogadankach Junacy usuwają wątpliwe zagadnienia przez dyskusję wspólną, lub wyjaśnienia udzielane zawsze chętnie przez nauczyciela.

Taka jest praca Junaków w Kontendzie. Mogłaby ona wydać owoce lepsze, gdyby zrozumiana była przez kolonie sąsiednie. Niestety, tego niema.

Pierwszym sąsiadem naszym jest kolonia Serrinha, gdzie młodzież zorganizowana w Kole M. im. Św. St. Kostki — pracuje osłupie, w egoistycznym odosobnieniu od reszty świata. Młodzież ta, w innych organizacjach, nauczyła się widzieć nieledwie że wroga, aczkolwiek ci mniemami wrogowie kilkakrotnie czynili

kroki w celu nawiązania ciepłych braterskich stosunków z nimi. Kierownicy młodzieży z Serrinha nie chcą zrozumieć, że Junak czy też niejuna mogą pracować zupełnie zgodnie, że należałoby tu wytworzyć coś w rodzaju szlachetnego wyścigu pracy, wszak na tem skorzystałoby dobre imię Polaka i Obywatela.

Co nas dziwi bardziej to stanowisko jakie zajęł wobec pracy naszej Ks. Proboszcz Zdzisław. Cieszyliśmy się złudzeniem, że w osobie Jego młodzieży tutejsza znajdzie ojca, doradcę i przyjaciela. Tymczasem zapowiedź, którą książę ten dał z ambony w dn. 16 b. m. napełniła nas żalem, gdyż — nie tego spodziewaliśmy się! Zaznaczam, że kilkakrotnie prosiliśmy Ks. Proboszcza Zdzisława, by nas odwiedził, by zechciał asystować przy nauce religii w szkole, upewnialiśmy Go co do naszych uczuć przyjaźni i szacunku w stosunku Jego osoby, jednak pomimo to zostaliśmy wzgardzeni!.. Dziwnie doprawdy stanowisko jak dla duszpasterza!..

Przyszłość nasza spoczywa w młodzieży. Zdajemy sobie sprawę z ogromu piętrzących się przeszkód. Widzimy złą dozę obalamuconego odłamu społeczeństwa; wiadome nam jest źródło wszelkich intryg i kłopotów, pomimo to nic nas nie zraża, bo jesteśmy przekonani święcie, że sprawa nasza jest słuszną, poczynania są czyste, a przeto i zwycięstwo nastąpić musi.

Kończąc to, muszę uznać za usługi położone w pracy szkolnej i nadprogramowej z młodzieżą dzisiejszego kierownika szkoły naszej p. Piotra Semeniuka, który dowiódł własnym przykładem co jednostka zdziałać może gdy chce. Jemu zawdzięczamy, że szkoła nasza staje się dumą tutejszej okolicy, to też cieszymy się, że p. Piotr Semeniuk pozostaje z nami na r. 1934.

Stanisław Szczypior

Z Candido de Abreu

Jest to zapewne pierwsza notatka, o tym naszym najodleglejszym zakątku, jaka się ukaże w miejscowej prasie polskiej. Dotychczas bowiem nie było nic takiego co by mogło ogół kolonii zainteresować. Obecnie tak. Młodzież i starsi koloniści z T-wa „Nowe Życie” na linii Palmital, kolonii Candido de Abreu, w początkach tego roku zawiązali wzorem innych kolonii stowarzyszenie sportowe „Junak”, które w krótkim czasie posiadało ponad 40 członków, wśród młodzieży i starszych, i zadziwiająco szybko rozwinęło tak dobrze znaną i bardzo lubianą grę w siatkówkę. Nie poprzestaliśmy jednak na tem. Na wybudowanej scenie przez członków starego Twa, z dzielnymi obywatelami: prawdziwie oddanym sprawie p. Marcinem Słonikiem na czele, popieranym bardzo wydatnie przez prezesa T-wa i także Junaka p. Stanisława Puźę a wykończonych przez Junaków wystawili dwiema aktówkami „Świt” i „Reduta na Poddaszu”. Wyłącznie własnymi siłami. Było to otwarcie naszej sceny. Amatorzy w osobach junaczek p. Różia Słonik, Wanda Pazio, Maria Budny, Katarzyna Poterała, Katarzyna Zachęto, Stella Iwaszek, Kazimiera Grzybowska, oraz junaków, Ryszard Pachulski, Piotr Słonik, Kazimierz Farmanowicz i Albin Domski, sprawili się nadspodziewanie dobrze, zważywszy że bardzo wielu z nich nigdy teatru nie widziało. Po przedstawieniu odbył się bal, który trwał do białego dnia. Szczęściem naszym jest, że posiadamy nauczyciela, w osobie p. Czesława Pachnowskiego, który swoim taktem i stałością charakteru zyskuje sympatię całej kolonii i wybitnie przyczynia się do zjednoczenia i podniesienia oświaty wśród działów i młodzieży. Jeszcze należy zawdzięczać sprawne pokierowanie Junaka i T-wa „Nowe Życie”, w których to towarzystwach, wedle zwyczaju, zajmują miejsce sekretarza. Należy dodać że prezes Junaka p. Jan Pachulski syn również nie zaspia sprawy i pracuje z „zawiniętymi rękawami”.

Na tem zakończę swoją notatkę na ten raz, prosząc Szanowną

Redakcję o nie odmówienie publikowania od czasu do czasu notatek o naszym życiu sportowym i oświatowym za co z góry dziękuję i pozostaje z wysokim szacunkiem.

Wojciech Kobylarz

—o—

(Nietylko, że chętnie zamieścimy wiadomości z Waszej kolonii, ale nawet prosimy o niezapominanie o naszej redakcji i nadsyłanie częściej wiadomości, jakie mogą nas i Was interesować.)

W Sta. Catharinie, gdzie dom polski, tam jest i Polska

W każdym sercu gospodarza a zarazem i pioniera poczucie narodowe tli się i przy każdej potrzebie społecznej rozpala się jak ogień. Szare dni twardego życia niezdolne mu wydrzeć duszy polskiej.

Otoczenie inne, walka o byt, inna, siedlisko obce, ale polak zawsze jest ten sam z krwi i kości — lechita. Tej potęgi nikt nam nie wyrwie, to jest nasze naturalne bogactwo, to są nasze skarby narodowe. Tymi skarbmami umiemy służyć Ojczyźnie wszędzie — w kraju i na obczyźnie.

Kolonja polska w Sta. Catharinie stworzyła sieć współpracowników propagandy Pomorza Pol. Już w 53 osiedlach polskich Obywatele dobrej woli przeprowadzają spis ludności i zbierają fundusz na obronę mienia Braci Pomorzan.

Rozesłane formularze znalazły żywy ogłos.

PRZYSŁUCHAJMY SIĘ TREŚCI NADSYŁANYCH LISTÓW...

Rio da Estiva. „Dobrałem sobie dwóch gospodarzy i w każdą niedzielę odwiedzimy po kilka domów. Nikt nie odmawia drobnej daniny (1\$000). Niekiedy z braku gotówki dają jaj, miód i itp. Listę wraz z kwotą odeślemy pod waszym adresem”.

M. Puchalski.

MASSARANDUBA. „Postaramy się w najkrótszym czasie wypełnić listę Nr. 7, a zebrany fundusz prześlemy na obronę Morza Polskiego”.

Z poważaniem

M. Alojza przełożona SS. Bernard

TWO. SZKOL. NA LINJI PIOTRA. „Wsiądźmy na koń i pojedziemy od domu do domu. Kryzys, ale wszyscy gospodarze chętnie dadzą”.

Fr. Romanowski.

B. PARAGUASSU. „Pójdę w formie wycieczki od gospody do gospody. Od takiej pracy nikt niepowinien się uchylić”.

A. Sierniewska.

MOEMA. „Sprawę przedstawia Zarządowi Twa. Spiszemy ludność i zbierzemy fundusz”.

J. Skierniewska.

LINJA ŚW. JANA. (Od naczelnego świadka). Pan St. Krzesiński, na zebraniu wyciąga gazetę z kieszeni: „Słuchajcie musimy to dzisiaj załatwić”.

— Co?... — To kumoter nie czytał co się wyprawia w Santa Katarynie?

— Niel — Komitet obrony Morza i Pomorza przeprowadza spis ludności i zbiera po milu od każdej rodziny.

— Al sim. Wsiądźmy na konie i pojedziemy pokolejdzie.

NIE SŁOWA, ALE PRACA REALNA.

Brawo! Panowie Mączewski i Jarosz. Listę Nr. 23, otrzymaliśmy wraz z pieniędzmi.

KOLONJA RIO DA PRATA rozciąga się na przestrzeni 100 km. Przeprowadzić dokładny spis, to był trud niemożliwy. Za to cześć i uznanie!

Lista Nr. 53, wykazuje: Rio da Prata posiada 47 rodzin polskich. Ojców 47. Matek 47. Młodzieży męskiej 92. Żeńskiej 75. Bez rodzin 3 osoby.

Razem w Rio da Prata... 264 dusz polskich.

Z KOLONJI TAIÓ. Panowie Tadajewski i K. Siemiński, sami zrobili listę na zwykłym papierze. Otrzymaliśmy ją wraz z pieniędzmi. Bardzo dziękuję, daj Boże więcej takich.

A zatem Taió liczy 24 rodziny. Ojców 24, Matek 24, Młodzieży męskiej 48, Żeńskiej 44. Razem: 141 dusz polskich.

Z KOLONJI CARAGUATA. Ośmiu rodzin polskich. Młodzieży męskiej 12, Młodzieży żeńskiej 5, Ojców 8, Matek 8. Razem dusz polskich 33.

KOLONJA TAIOSINHO, jako awangarda kultury i cywilizacji. Granica szerepu botokudów i szczepu mazurów. Panowie: Fr. Tomporowski i L. Kowalczykowski zrobili listę na zwykłym papierze i przeprowadzili tą mozołną pracę — W służbie Ojczyzny więcej takich!

Kolonja ta liczy 30 rodzin polskich.

Matek 30, Ojców 30, Młodzieży męskiej 66, Żeńskiej 50. Razem istot polskich 176.

ALTO PARAGUASSU, lista Nr. 42. Wypełnili ją Panowie Dawid Narloch i Wachowicz.

Ośiedle Alto Paraguassu liczy 46 rodzin polskich.

Ojców 46, Matek 46, Młodzieży męskiej 70, Żeńskiej 65, Bez rodzin osób 10.

Razem głów polskich 237.

Kwota pieniężna złożona na obronę Pomorza polskiego przedstawia się następująco:

Rodziny polskie z Rio da Prata 39\$000.

Rodziny polskie z Taió 19\$000.

Rodziny z Taiozinho 23\$000.

Rodziny z Alto Paraguassu 54\$500.

Z uroczystości święta Morza w Alto Paraguassu 34\$600.

Zespół orkiestry, pod batutą p. K. Stoniny w Alto Paraguassu ofiarował 20\$000.

Z uroczystości 11-o list. br. w Alto Paraguassu 150\$000.

Razem: 340\$1000

Wydatki kancelarii: formularze, koperty i poczta 68\$000.

Gotówki w kasie 272\$1000

Z poważaniem

Sekretarz: Juliusz Flenik

Prezes: F. Pasternak

Skarbnik: Wacław Andrzejewski

BACZNOŚĆ!
Wszystko po cenach zniżonych
Książki do nabożeństwa — wielki wybór co dopiero nadszedł z Europy — Obrazy religijne, figury kościelne, kropielnice, lichtarze i wszelkie inne towary dewocjonalne! Wszelkie przybory szkolne. Drukarnia i introligatornia. — Fabryka pieczętek gumowych i metalowych.
C. E. SCHULZ & Cia
RUA BARÃO DO SERRO AZUL 68-72
CURITYBA PARANA

ETRIKIRADE
MATERIAL
ORNAAMENTOS
INSTALACÕES
DE
FORÇA
E
LUZ
A. F. DE CASTILHO
Rua 15 de Novembro, 599
Curitiba - Telefon 850 - Paraná
Jedyny w Pol. Brazylii specjalny zakład projektów i montażu Radio Aparatów i części.
Przybory elektrotechniczne.
Żarówki EDISON MAZDA
367-39-s

Nowy okres egzaminów
GINNAZJUM
NOVO ATENEU
ma zaszczyt zawiadomić Sz. Rodziców, że przyjmuje się kandydatów do składania egzaminów na rok 1934. Także przyjmuje się uczniów i uczennice na wolny 3-ci kurs, który uprawnia do studiów na Uniwersytecie Parańskim. Do tego kursu składanie egzaminów nie jest wymaganiem. Kursy dzienne i wieczorowe. Bliższe informacje: ul. Aquid'bam 278 KURYTYBA

NAJLEPSZA KAWA
„AMUR”
Palarnia i przygotowanie mielonej kawy.
930 — r. Ivahy — 930
Kurytyba — tel. 1037
S. AMUR FERREIRA DO AMARAL
Wielki skład drzewa opałowego, rąbanego i w kłockach

Korzyści z oficjalnego akademickiego kursu handlowego

Kurs gimnazjalny handlowy w 3 lata
Kurs buchaltaryjny — 2 lata więcej
Kurs rachunkowości — 1 rok więcej
Kurs na prawa ika lub doktora w zakresie handlowym — 3 lata więcej
Przyjmuje się zapisy do egzaminów wstępnych na 1-szy rok Kursu Oficjalnego Handlowego (wiek najmniej 12 lat) oraz Kursu Buchaltaryjnego tych uczniów, którzy już ukończyli 5 tą serię kursu gimnazjalnego

Synowie pracownicy i szanownej Kolonii polskiej korzystać będą ze znacznej ulgi, zapisując się do

Academia Superior de Comercio do Paraná

(NAJWYŻSZEJ AKADEMII HANDLOWEJ PARAŃSKIEJ)
RUA COM ARAUJO, 276 — CURITYBA
INTERNAT I EXTERNAT
POCZĄTEK LEKCJI DN. 2 go STYCZNIA

SKATING GOLF GIRLS
Travessa Oliveira Bello, 25
NAJZDOLNIEJSZE WROCIAKI
Najlepiej zmontowany zakład rozrywkowy w Kurytybie.
MAŁOLETNIM WEJŚCIE WZBROJONE
442—perm.

Na święta Bożego Narodzenia

ZNANA Z JAKOŚCI SWYCH ARTYKUŁÓW

Casa Londres

ma zaszczyt zawiadomić członków Kolonii Polskiej, że posiada na składzie olbrzymi wybór świeżo otrzymanych

artykułów konfekcji męskiej, obuwia marki „FOX”, kapeluszy „BORSALINO” i innych marek i t. p.

UWAGA: UBRANIA NA MIARĘ SZYTE WYŁĄCZNIE Z ANGIELSKICH TOWARÓW.

Nie zapominajcie: jeżeli przywiązujecie wagę do jakości kupowanego przedmiotu, nabywajcie go tylko w firmie

Casa Londres

◆ UI. 15 DE NOVEMBRO, 229 ◆

Rozweselcie swe ognisko domowe

obdarzając waszych miłusińskich jakimś ładnym podarkiem na Gwiazdkę nabytym w zn. sklepie

Maison Blanche

ul. 15 de Novembro 99 — KURYTYBA

Casa Marselha

Wielki wybór bielizny męskiej, gotowych ubrań męskich, marynarskich i dziecięcych, krawatów, pasków, pończok, parasolek itp.

FLOMENBAUM & KNOPOLZ

CURITYBA — Av. João Pessoa 107 — (Palacio Garcez) — Paraná
CENY BEZKONKURENCYJNE — Mówi się po polsku 371-39-45

ŻADAJ ZAWSZE

Manon purgativo
(Środek przeczyszczający)

a będziesz zawsze zadowolony,

50 doskonałych cygar za 4\$000. Cygaro niczki od 600 ps. tylko u Florecki go. Praca 11- radonies 305, Dawniej telegraf.

LIST Z POLSKI

Po wyborach gromadzkich w szeregu województw odbyły się wybory wojewodów w Wielkopolsce i na Pomorzu. Nie miały one celów politycznych, to znaczy ani walki z rządem ani walki o rząd. Chodziło o dobrą porządną, uczciwą, oszczędną gospodarkę miejską. Mimo to w wyborach odbyły się nastroje polityczne, choć nie wszędzie. I dzienniki z różnych obozów podkreślały polityczną „przynależność” wybranych radców.

Naogół, jak stwierdza prasa narodowo-demokratyczna, wybory w Poznaniu wypadły dla obozu narodowego pomyślnie (więcej 470 krzesła) i byłyby jeszcze lepsze, gdyby nie unieważnienia list — w całości lub częściowo — w kilku miastach. Najciekawszy jest wynik wyborów w samym Poznaniu. Otóż tam bezwzględna większość krzesła w radzie miejskiej (35) i przewagę wszystkich głosów zdobyli „endecy”. Głosowało na nich nie tylko mieszczaństwo, ale i ludność uboższa, a podobnie działo się w Bydgoszczy.

Z drugiej strony i „narodowy blok gospodarczy” (za rządem) szczyty się zwycięstwami. W kilku miastach osiągnął je łatwo, bo innych list nie było wskutek unieważnienia. W innych pociągnął tych, którzy dawniej głosowali na chrześcijańską demokrację i enpeer. Zławsza na Pomorzu „narodowy blok” uzyskał miejsc sporo (Grudziądz i Toruń).

Jednocześnie osłabła bardzo narodowa partia robotnicza, a jeszcze więcej chadecja, która tylko w Bydgoszczy okazała żywotność.

Pocieszające są zupełne klęski socjalistów i komunistów w wielkich miastach jak Poznań i Bydgoszcz. Socjaliści w Poznaniu uzyskali ledwie 2135 głosów i nie zdobyli ani jednego krzesła. Lista komunistyczna była unieważniona. Dawniej w radzie miejskiej komuniści mieli przedstawicieli swoich. Sądzić wolno z nieważnych głosów, które padły na komunistów, że ogromnie osłabli. Pozatem jednak na prowincji socjaliści gdzieś tam miejsc zdobyli (np. Inowrocław, Grudziądz, Chodzież).

Znamienny jest objawem zaniechanie walk wyborczych w 17 miasteczkach. Doszło tam do ugody między tak zwaną „sanacją”, a „endecją”. Ugoda taka, gdyby chodziło o wybory do sejmu, napewno nie nastąpiła.

Pocieszające w końcu jest usowanie z list lub niechętnie głosowanie na działaczy politycznych. Na tej samej liście „sensacyjnej” w Poznaniu pewien poseł otrzymał o sześć tysięcy mniej głosów od lewicy, o której nie słychać, by działała politycznie. Wyborcy zaczynają rozumieć, że nie polityków potrzebują w radach miejskich, lecz stróżów gospodarki. Rząd oświadczył to samo że chodzi mu o usunięcie partyjności z samorządu.

Mało wybrano Niemców. Wybierano ich głównie w miasteczkach, na pograniczu; w Bydgoszczy, tak dawniej niemieckiej, wszędzie do rady tylko dwóch.

Na widnokręgu politycznym zaszły rzeczy nowe. Nasz stosunek gospodarczy z Niemcami zacieśnił się dzięki podpisaniu

umowy żytniej. Umowa ma na celu nieobniżanie cen, nieszkodzenie sobie wzajemnie. Umowa ta nie jest polityczna, a jednak wymaga długich tygodni, aby dojść do skutku.

Po zbliżeniu polsko-niemieckim nastąpiło zbliżenie francusko-niemieckie. Pierwszy zgłosił się Hitler. Naopowiadał dziennikarzowi francuskiemu różności. I tak oprócz zagłębia Saary niczego od Francji nie żąda. W zagłębiu zaś chce, by nie było głosowania za lub przyłączeniu do Rzeszy. Alzacja i Lotaryngia zostaną przy Francji. Niemca więc nie było, o co by się oba kraje miały spierać. „Obrażają mnie ci — rzekł Hitler — którzy twierdzą, że pragnę wojny. Ani jednego Niemca nie poświęcę dla nowej wojny (niby zaczętej), ale w obronie ojczyzny stanie cały naród”.

Zato, jak pisał, Francja musi zezwolić i na Reichswerer podniesioną do 300 tys. chłopów i na latawie myśliwskiej (tylko 400 sztuk), i na czołgi (300). Słowem ceną pokoju ma być dobrożenie Niemiec.

Gdy dziennikarz ogłosił pokojowe zamiary Hitlera, zdania Francuzów się rozdzieliły. Nieufność w prasie przeważała. Ale w rządzie wzięta góra chętna pogadania z Niemcami. Dwie godziny gadał poseł francuski Poncet (Pase) z Hitlerem. Co postanowi po tem gadaniu nowy rząd francuski?

Ano, we Francji rządy są jak filmy. Zmieniają się szybko, ale głównie to premierzy i ministrowie skarbu. Upadł lewicowy rząd Sarrauta, a nastąpił inny lewicowy rząd Chaumets (czyt. Szotan). Polityka jednak zagraniczna pozostała dalej w ręku byłego socjale Paul-Boncoura (Pol-Bakura), bo on jeden — twierdzą czerwoni — zdola utrzymać pokój.

Anglicy, usłyszawszy o rozmówkach francusko-niemieckich, przyrzekli popchnąć je na dobre tory. Dowiedzieli się też przy sposobności, jaka była treść tajemniczych wynurzeń Hitlera przed Francuzem. Ale Francuzi nie chcą być popychani przez Anglików, z obawy żeby się nie znaleźć na ślepych torach. I słusznie. Gdyby rząd Angielski jasno zapowiedział, że nie opuści Francji, to Francja możeby żadnych rozmówek z Berlinem nie zaczynała. Ale Francja, niepewna pomocy z Londynu, woli wrogów zająć wprost w oczy, niż opierać się na „przyjacieli”, co pewnej chwili cofnie ramie.

Mussolini też nie śpi. Chciałby, jako że poczytuje się za mądrzejszego od nieboszczyka Wilsona, urządzić nową ligę narodów. Głos stanowiący miałyby w niej „wielkie”, największe państwa. Polska już nie. Natomiast konieczność Rosji. W tym celu zaprosił komisarza Litwinowa do Rzymu.

Słowem, w chwili obecnej toczą, lub niedawno się toczyły, trzy ważne rozmowy: Polak z Niemcem, Francuz z Niemcem i Włoch z bolszewikiem. Zjazd rozbrojeniowy odroczony został do stycznia. A Liga Narodów czeka na wyrok śmierci, który jej zamierza posłać na gwiazdkę wódz faszyzmu Mussolini.

Poznań, grudnia 1933

Kluczowe stanowisko Polski w Europie

Wybitny angielski fachowiec w dziedzinie polityki zagranicznej, współredaktor „Times”, „The Economist” i „The Bulletin of International News”, dr. Graham Hutton, ogłasza sensacyjny artykuł p. t. „Kluczowe położenie Polski w Europie”.

Dr. Hutton kreśli na wstępie ciężką sytuację międzynarodową Polski w okresie od odzyskania niepodległości aż do ostatnich lat. Przypomina fatalne położenie geograficzne państwa polskiego, zakusy niemieckie na Pomorze, złe stosunki z Rosją, trudności w związku z odzyskaniem Wilna, Małopolski wschodniej i t. d. i t. d., a następnie wskazuje na wielkie niebezpieczeństwo, jakie groziło naszemu krajowi

od strony Rosji sowieckiej. Wszystko to się obecnie zmieniło, a szczególnie w ostatnich czasach. Europa zachodnia zaczyna sympatyzować z Polską, która równocześnie ma względnie spokojne stosunki z Niemcami.

Co wpłynęło na tę zmianę? Otóż angielski publicysta wspomina przede wszystkim o zastąpieniu polskich czynników kierowniczych z Marsz. Piłsudskim na czele, a następnie analizuje rolę, jaką dojdzie do władzy hitleryzmu odegrało w rozwoju stosunków.

Już w r. 1930, po pierwszych sukcesach hitleryzmu, Rosjanie nosili się z myślą porozumienia w Europie wschodniej.

Myśl ta skrytykowała się po przewrocie hitlerowskim w formie zupełnie realnej. Z drugiej strony przewrót hitlerowski wytworzył wspólność interesów pomiędzy Francją a Rosją sowiecką. Francja słusznie obawiała się agresji niemieckiej w stosunku do Polski i Czechosłowacji.

Na tem tle doszło w lipcu do podpisania znanego paktu wschodniego i paktu francusko-rosyjskiego. Autor angielski twierdzi też, że miarodajne czynniki wpłynęły uspokajająco na Litwę, która mimo sporu z Polską, pakt wschodni podpisała.

Dr. Hutton analizuje następnie sytuację na Dalekim Wschodzie

i zwraca uwagę, że antysowiecka i filogermńska Japonia tak samo nie należy obecnie do Ligi Narodów, jak Niemcy. Gdy w ten sposób interesy Rosji z jednej, Francji z drugiej są zagrożone i gdy aspiracje niemieckie krzyżują interesy Francji w Europie środkowej, rola Polski staje się kluczową, zwłaszcza, że Polska automatycznie staje na czele grupy, do której należy Mała Ententa.

Artykuł kończy się słowami: „Polska ma teraz sposobność uzasadnić swoje istnienie, jako mocarstwo, a to służąc sprawie europejskiego pokoju i współdziałania”.

Obrońca bojowników o wolność Polski za czasów niewoli rosyjskiej

W związku z 25-leciem stracenia na szubienicy w Cytadeli warszawskiej z wyroku sądów carskich w październiku 1908 r. bojownika wolności i niepodległości Polski, Józefa Montwiłła-Mireckiego, który ginął, jak rycerz bez skazy i zmyły, nieugięty i dumny z okrzykiem na ustach: „Niech żyje Polska!” — brat męczennika-bohatera, p. J. S. Mirecki, w liście do redakcji „I. K. C.” przypomina zasługi z czasów carskich ówczesnego adwokata Stanisława Patka, nieustraszonego obrońcy bojowników niepodległościowych, obecnie ambasadora R. P. w Waszyngtonie. Ambasador Patek bronił również Montwiłła-Mireckiego.

O zaśluchach ambasadora Patka jako obrońcy działaczy niepodległościowych przed carskimi sądami pisze p. J. S. Mirecki: „P. Stanisław Patek należał do tych wyjątkowych, którzy, kochając Ojczyznę, nie zwracali uwagi na zagrożenie im ze strony carskich władz rosyjskich, na każdym kroku, niebezpieczeństwo. Bronił z zapałem i pełnem oddaniem się sprawom następnych, którzy walczyli dla wytkniętego ideału. Bronił ich bezinteresownie”.

Polityka polska kroczy własnymi drogami

Prasa gdańska poświęca ostatnio swe wstępne artykuły porozumieniu między Niemcami a Polską w sprawie nieagresji. „Danziger Neueste Nachrichten” stwierdza, że porozumienie to między dwoma sąsiadującymi narodami jest punktem zwrotnym w polityce europejskiej. W tej chwili, w której system genewski wykazał swą niezdolność do życia, w której świat na to czeka, by Francja zdecydowała się na bezpośrednie rozmowy z Niemcami, zbliżenie polsko-niemieckie ma decydujące znaczenie.

„Danziger Vorposten”, organ gdańskich hitlerowców stwierdza, że polska polityka zagraniczna pod kierownictwem min. Becka dąży własnymi drogami. Pismo podkreśla, że Niemcy i Polska są na siebie zdane i że w ich obopólnym interesie leży, by wszelkie nieporozumienia lat dawnych zostały wyrównane. We współżyciu narodów nie powinny decydować uczucia, lecz rozum.

Proces bratowej ostatniego cara przed sądem apelacyjnym

Na dzień 11-go ub. m. poniedziałek wyznaczony został w warszawskim sądzie apelacyjnym proces bratowej ostatniego cara rosyjskiego, hr. Natalji Brasow, przeciwko skarbowi państwa polskiego o wielkie dobra częstochowskie.

W grę wchodzi olbrzymie majątki ziemskie, domy, oraz tereny, na których znajdują się wielkie zakłady fabryczne. Wartość tych majątków oznacza formalnie na 1.000.000 zł. w rzeczywistości przedstawia wartość kilkunastu milionów złotych.

W pierwszej instancji sąd oddał winę powództwu hr. Brasow, opierając się na odnośnych przepisach traktatu ryskiego, w myśl którego dobra, które należały do

cara i członków rodziny panującej, przeszły na własność skarbu państwa. Znamiennym szczegółem procesu jest jednak to, że hr. Brasow wypiera się tego, jakoby była członkinią rodziny panującej i powołuje się na tę okoliczność, że skoro nie została uznana przez rodzinę carską za członka rodziny, nie podpada zatem pod przepisy traktatu ryskiego.

Po tej linii poszła również apelacja pełnomocników, hr. Brasow. Rzecz prosta, że proces ze względu na osobę w grę wchodzącą i ze względu na olbrzymią wartość spornego obiektu, budzi wielkie zainteresowanie.

Polskie wystawy zagranicą

Polski Instytut Eksportowy w Warszawie przygotowuje wystawę polskiego przemysłu rolnego, wyrobów rzemieślniczych i fabrycznych na Bliskim Wschodzie. Najpierw wystawa będzie urządzona w dwóch miastach egipskich, Aleksandrii i Kairze, następnie wszystkie ekspozycje będą przewiezione na doroczną wystawę w Telawim w Palestynie, a stamtąd do sąsiednich centrów handlowych: Bagdadu w Iraku i Konstantynopola w Turcji.

Wystawę w Bagdadzie w Iraku i Konstantynopola w Turcji.

LIVRARIA MUNDIAL

RUA 15 DE NOEMBRO, 240

Curitiba — Paraná

Z zakładami graficznymi i pierwszorzędnym składem papieru, jest najpierwszą w Paranie. Posiada po cenach specjalnych dla kupców na prowincji i szkół najbardziej kompletny wybór książek szkolnych i artykułów dla szkół.

Podziękowanie

Panu Doktorowi Janowi Schuman w São Felicianowie, poczuwam się do miłego obowiązku publicznie podziękować za skuteczne i tanie wyleczenie mej żony Natalji Kucharskiej, z bardzo ciężkiej i niebezpiecznej choroby. Heromin Kucharski.

Mówi z własnego doświadczenia

Pan Alfredo Ribas, właściciel znanej agencji handlowej dobrowolnie i szczerze oświadcza:

Z największą szczerością i dobrowolnie oświadczam publicznie, że PEITORAL DE ANGIO PELOTENSE jest znakomitym środkiem na kaszel, bronchit, przeziębienia etc.

Mówię z doświadczenia, gdyż należąc do mej rodziny osoba, która cierpiała na silny kaszel, będąc następstwem grypy, została uleczonej po zużyciu zaledwie jednej flaszeczki wspomnianego lekarstwa. Osoby cierpiące na dolegliwości pochodzące z przeziębienia, mogą z całym zaufaniem używać PEITORAL DE ANGIO PELOTENSE, a z pewnością osiągną rezultaty zadowalniające.

Pelotas — Alfredo Ribas

Potwierdzam powyższe świadectwo. Dr. E. L. Ferreira de Araujo

(Firma legalizowana)

Pozwolenie N. 511 z 26 Marca 1906.

Na sprzedaż wszędzie.

Główny Skład: Drogeria Sequelra Pelotas Rio Grande do Sul

SZKŁA I FABRYKA LUSTER

SZKŁO
do okien fantazyjnych, szkła ozdobne rzeźbione, matowe szlifowane, kryształowe, można nabyć u nas w każdej ilości i mierze na zamówienie. Wstawia się szybko. Sprzedaż hurtowa i detaliczna.

CENY NISKIE

LUSTRA
kieszonkowe, ręczne toaletowe, fryzjerskie, wkleśne w ramkach metalowych, celluloidowych, 356-38-s i drewnianych.

LUSTRA W MIEBLACH
w formie: kwadratu, owalu i innych kształtów. Największy miejscowy skład luster. Specjalność w wyrobach z pięknych drzew parafianych: jak lampy piniorowe, ramki do obrazów i fotografii w różnych rozmiarach i kształtach.

Założono w r. 1903

Rua Marechal Deodoro, 251

— Telefon 1335 — Curitiba. —

Najstosowniejszym podarkiem na Święta jest pianino marki Essenfelder

Na świąteczne prezenty po 160000

Fabryka pianin ESSENFELDER — Caixa postal, 251

Av. João Gualberto, 1073 — Juveve

455-52-55

Obuwie eleganckie,
Obuwie wygodne, Tylko
Obuwie tanie,

Calçado SELECTO
Praca Generoso Marques, 10
Na święta specjalne zniżki!

Uroczyste poświęcenie portu gdyńskiego

Uroczystość poświęcenia portu gdyńskiego zgromadziła w Gdyni przedstawicieli Rzeczypospolitej i życia urzędowo-społecznego. Nieobecny z powodu przebiegu choroby Prezydent RP. reprezentował minister przemysłu i handlu dr. Zarzycki. Poza tym przybyli: min. spraw zagr. Józef Beck, podsekretarz stanu Lechnicki, min. poczt i telegr. Kalinowski, min. Kozłowski, min. rolnictwa. Nakoniecznikowski-Klukowski, oraz generałowie: Orlicz-Dreszer, Pasławski i Kwaśniewski. Władze gdyńskie z komisarzem rządowym mgr. Sokołem i kontradmirałem Unrugiem na czele stawili się in corpore.

Wokół nowowbudowanego, prawdziwie imponującego dworca morskiego niezliczone tłumy publiczności.

Na przodzie przed szeregiem zaproszonych gości widnieć krzesło ministra przemysłu i handlu, obok zaś zajął miejsce ks. biskup dr. Okoniewski.

Pierwszy wygłosił przemówienie dyrektor Urzędu morskiego inż. Łęgowski, który w słowach prostych, ale wymownych przypominał o Gdyni z przed lat, gdy pierwszy statek, którym był „Kentucky”, wypłynął na morze z kilkudziesięciu pasażerami. Z wdzięcznością wspominał również dyrektora, który wybrany został na dzisiejszy port przez inż. Tadeusza Zende. Zatrzymawszy się na r. 1926 dla Gdyni przełomowym, podniósł dyr. Łęgowski zasługi b. ministra przemysłu i handlu inż. Kwiatkowskiego. Zakończywszy swe przemówienie krótką charakterystyką portu, który obecnie rozpościera się na przestrzeni wodnej 2.000 ha., zwrócił się następnie z prośbą do ministra przemysłu i handlu o przecięcie symbolicznej wstęgi w imieniu Prezydenta R. P.

Następnie zabrał głos prezes Rommel przypominając, że przed kilku laty w tym miejscu, gdzie dziś stoimy było morze. — Etap, który teraz Gdynia przeżywa nazwał mową etapem drugim, podczas gdy pierwszy zapoczątkowany był przez min. Kwiatkowskiego. Gdy padł następnie okrzyk: „Prezydent Najjaśniejszej Rzeczypospolitej prof. Ignacy Mościcki i Pierwszy Mar-

szalek Polski Józef Piłsudski — niech żyją! — odezwały się dźwięki ukrytej w gmachu dworca morskiego orkiestry marynarki wojennej i obsunęły się z głównej ściany flagi narodowe, odkrywając popiersia tych dwóch Wodzów Narodu.

Poświęcenia dokonał ks. biskup dr. Okoniewski.

P. min. Zarzycki w swym przemówieniu podkreślił, że „poświęcenie portu gdyńskiego w 15-lecie Niepodległości Polski to symbol podstawy życia gospodarczego naszej ojczyzny”. W dalszym ciągu min. Zarzycki podniósł z dumą, że port gdyński mieści się na 9 km, że dziesiątki udoskonalonych dźwigów jest na jego usługach, że sfera wolno-cłowa wspinała rozwój Gdyni przyspieszy, poczem z tej Gdyni, która przed 10-ciu laty liczyła zaledwie 3000-tu mieszkańców, a teraz ponad 30.000, która rocznie przeładowuje ponad 6 milionów ton, — wysłał dziś depesze hołdownicze do Prezydenta Rzplitej w Spale i Marsz. Piłsudskiego w Belwederze.

Niemal jednocześnie odbyło się uroczyste otwarcie nowo wybudowanego magazynu portowego gdzie mieści się firma „Pantarei”, którego to otwarcia dokonał również p. minister Zarzycki oraz magazynu aukcyjnego przy nabrzeżu francuskim, po którym to akcie odbyła się pierwsza publiczna aukcja na owoce. Samochodami i autobusami udano się następnie do szkoły morskiej, gdzie w udekorowanym wspianym gmachu odbyło się nabożeństwo celebrowane przez ks. biskupa Okoniewskiego.

O godz. 14-ej cała Gdynia wzięła udział w odsłonięciu pamiątkowej tablicy ku czci Stefana Żeromskiego, ufundowanej z inicjatywy i skłaniem gdyńskiego Koła Syndykatu Dziennikarzy Pomorskich, przyczem piękne przemówienie ze wzruszającą aluzją do twórcy „Wiatru od Morza” wygłosił prezes tego Koła, red. Dobrostański. Przy uroczystości tej była również obecna córka Stefana Żeromskiego p. Monika, przybyła specjalnie z Warszawy.

O g. 15-ej popołudniu wysoce dostojnicy państwowi opuścili wybrzeże.

CASA SUISSA

ALBERTO SCHONEWEG

Zakład zegarmistrzowski i skład towarów złotniczych.
Rok założenia firmy 1892

Rua S. Francisco, 211 — Kurytyba — telefon 1081

Wyroby złote, srebrne, biżuteria i artykuły alienidowe.

Zegarki, łańcuszki, ozdoby brylantowe, obrączki ślubne, broszki, naszyjniki i t. d. Okulary i cwikiery w ogromnym wyborze.

Różnorodny wybór gustownych przedmiotów, droższych i tańszych, na upominki ślubne i inne.

NAPRAWY WYKONUJE SIĘ POD GWARANCJĄ I PO CENACH PRZYSTĘPNYCH

Colonia Bouqueirão

Sprzedaje się tereny doskonale nadające się pod uprawę, prawie przy samej Kurytybie.

Ziemię nadzwyczaj urodzajną.

Ceny dostępne dla każdej kieszeni, bodajże najbiedniejszej

Blizszych informacji udzieli:
COMPANHIA TERRITORIAL BOQUEIRÃO LTDA.

Rua Barão do Rio Branco, Nr. 146
TELEFON 4-1-9 — CAIXA POSTAL 286 — Curitiba — Paraná 424-49-34

CASA HERTEL
PIANOS - MUSICAS
INSTRUMENTOS.

Gitary, mandoliny, skrzypce, gitarki, harmonie ręczne od 8 do 96 basów, harmonijki i różne inne instrumenty muzyczne.

Struny i akcesoria.

Zakład reperacyjny

NIE ZAPOMNIJ!!!

Tylko w sklepie HERTEL

Praca Generoso Marques, 62 — Kurytyba.

Koniec kryzysu!

Cała Południowa Brazylja rozwiąże kwestję kryzysu lokalnego, gdy wszyscy hodowcy bydła i drobiu zaczną używać

Forra-Matte i Galli-Matte

W ten sposób osiągną:

- 1) podniesienie hodowli bydła i drobiu.
- 2) Przez zastosowanie herwy jako domieszki dla karmienia bydła, postawienie przemysłu herwowego na dawnej stopie, tak że stanie się ona znów jednym z najważniejszych produktów eksportu Parany.

Forra-Matte i Galli-Matte

jest do nabycia we wszystkich sklepach

COMPANHIA FABRIL DE PRODUTOS DO MATTE

Curitiba — Paraná — Brasil — telef. 429. — Caixa Postal 225 366-38-1934

Marmoraria „Veneta”

421-48-34

EDUARDO VARDANEGA

Ul. de Rosario 64 — telefon Nr. 74

adres telegr. Vardanega — Skrzynka pocztowa 483
Curitiba — Paraná

Premiowana srebrnym medalem w Rio de Janeiro w roku 1908 i złotym w r. 1911, 1923

Poleca: — różnego rodzaju roboty w marmurze, granicie zagranicznym jak i krajowym, porcelanie i gipsie. Posiada na składzie mozaiki weneckie, cement, cegły i t.p.

Uwaga: — Na święta Bożego Narodzenia komplety stojanek Bożeniskich, figury świętych i t. p.

EMPRESA DE PESCA A. OCEANIA

— KURYTYBA — Rua Emano Pereira, 45 —
Posiada specjalne lodownię i maszyny do wyrabiania lodu w celu konserwowania ryb i dlatego gwarantuje za świeżość ryb. PROSIMY O ODWIEDZENIE NASZEGO PRZEDSIĘBIORSTWA GŁÓWNY SKŁAD W PARANAGUA — RUA SERIA, posiada wielką maszynę do wyrabiania lodu, lodownię i fabrykę konserw. Posiada własne barki i narzędzia do łowienia ryb. Wszystko utrzymane jest w należytych stanie higienicznym.

Uwaga! Poważne przedsiębiorstwo może zatrudnić kilku agentów, którzyby pracowali w Kurytybie lub w interjerze. PŁACI BARDZO WYSOKIE KOMISJE. Blizsze informacje:

ul. Monsenhor Celso 139

484-1-2

od godziny 9 do 11 rano
Oferty piśmienne Caixa postal 34

Ella zauważyła zmarszczki złości na jego czole i złowrogo błyszczące oczy.

Ale to ją nie przestraszyło.

Widocznie znowu miał napad zazdrości i przyszedł jej urządzić scenę.

— Ella — rzekł głucho — wiesz gdzie byłem?

Wzruszyła obojętnie ramionami.

— Mało mnie obchodzi.

Minister o mało nie pękł ze złości.

— Byłem na zamku Adlersberg — krzyknął.

Piękna kobieta drgnęła.

— Widocznie tęsknisz za tym ustronnym zamczyskiem — odparła iro nicznie.

— Przestań mnie drażnić — krzyknął — nie mogę wyjść z oburzenia.

— To nie nadzwyczajnego, u ciebie to zwykła rzecz — mówiła znowu ironicznie.

Minister przystąpił do drzwi.

— Zamykam drzwi — rzekł zimno.

Wtedy podniosła się piękna kobieta.

Wprostowała się dumnie zagroziła mu drogę.

Ale on uchwycił ją silnie za rękę.

— Może zechcesz łaskawie odemknąć rygiel? — rzekła wyniośle.

— Nie — wrzasnął zirytowany.

Pogardliwy uśmiech skrzywił jej piękną twarz.

— Zwarjowałeś zdaje się.

Przy tych słowach posunęła się ku drzwiom, aby odemknąć.

Ale nagle minister pożądliwy i wściekły jak tygrys uchwycił jej obnażone, białe ramię.

Teraz wbiły się końce jego cienkich palców, w to miękkie, piękne ciało Elli, a w oczach jego i twarzy malowało się bezgraniczna wściekłość.

Ale ona nie straciła przytomności.

— Niktby nie przypuszczał, że minister Katzenstein jest tak ordynarną kreaturą — rzekła z zimnym spokojem.

Minister wydobył syczący głos z piersi.

Ale puścił ją.

Ona nie zważała na to.

Wolno podniosła rękaw, spojrzała na sińce na swym ramieniu i rzuciła na swego męża wzrok pełen pogardy.

Wska ując na sińce rzekła:

— Tak się zachowuje dzentelman.

— Ełlo doprowadzasz mnie do rozpacz! — krzyknął.

— Przypuszczasz może, że tobie jako mężowi wolno takie eksperymenty robić?

Minister był wzburzony.

Ella znowu podeszła ku drzwiom.

— Stój! — zawołał opamiętawszy się, — wprzód odpowiesz mi na jedno pytanie.

Teraz Ella się przestraszyła.

Czy może masoni wręczyli mężowi list hrabiego Geiera?

Może i to być.

Może to jej przypisywano, że stary Lankiewicz został aresztowany.

Nawet sztuczne przybory były, ponieważ obaj przyjaciele podczas swej podróży często musieli z takich dostatków robić użytek.

Zatem przebranie szybko poszło i obaj wyglądali tak zmienieni, że najlepszy przyjaciel byłby ich nie poznał.

Tak Jan jak i dr. Herold wyglądali jak dwaj poczciwi ekonomi, jacy nawet w rezydencji nie należeli do rzadkości.

I tak bez trwogi mogli pójść się w drogę.

ROZDZIAŁ CIV

Sprzeczką małżeńską

Minister Katzenstein zawsze jeszcze prześladował żonę namlettą swą zazdrością.

Przecież było to dziwnem, że tyle na głowie interesów mający minister, dziś ni z tą ni z ową kazał się zawieźć na dworzec.

Dokąd podążał?

Depeszę naprzd wysłał do jednej ze stacyj skąd kilka godzin kołmi można się było dostać do zamku Adlersberg.

Bo minister nie wierzył swej godnej małżonce.

Dlaczego? To już było jego tajemnicą.

Wprawdzie Marc'in potwierdził jej wywody. Ale Marc'in był wier nie odany żonie ministra.

I gdy tak minister rozmyślał, wpadło mu naraz na myśl, że przecież ta stara, głucha jak kamień ciotka kasztelana, mogła wiedzieć o całym zajściu.

To mu już odtąd nie chciało wyjść z głowy.

Tak też prędko powziął zamiar.

Jechano szybko.

Gdy pan Katzenstein przybył na stację, powóz go już oczekiwał i wkrótce byli już w zamku łowieckim.

Przyjazd wszechwładnego ministra naturalnie wywołał wielkie poruszenie.

Ale minister udawał jakoby był przyjechał tylko w celu zarządzenia rozporządzeń na lato, mając zamiar w kilka tygodni na parę dni tutaj przybyć dla odświeżenia sił i umysłu.

Rozmawiał z kasztelanem o wielu rzeczach dotyczących urzędowania letniego mając nadzieję, że za chwilę zjawi się chciwa kasztelana ciotka.

I nie omylił się — za chwilę już była przy nim i biła mu pokłony.

Minister wziął skrawek papieru.

Ołówkiem skreślił kilka słów.

— Kto tu był, gdy mnie na zamku nie było?

Karteczkę tę przedłożył starszuce.

Znowu zrobiła głęboki ukłon.

— Ekselencja nie zdradził mnie przecież?

Niecierpliwie zaprzeczył minister wzruszeniem głowy.

Lachoccon

(Laxo-Chocolate ONCKEN)

Środek przeczyszczający, który daje świetne rezultaty i jest jednocześnie przyjemny w użyciu. Sprzedaw we wszystkich aptekach i drogeriach.

NIE ZAPOMINAJCIE!!!

TYLKO LACHOCON

402-45-34

Nie pozwólcie się oszukać!!!

Dbajcie o zdrowie waszych dzieci!

Własności lecznicze soli owocowych i karlsbadzkich (Vichy) są znane na całym świecie.

Sole te można zaliczyć do najlepszych środków na wszelkie zaburzenia żołądkowe.

Drożdże „FERMENTO SUISSO” są nie do zastąpienia ze względu na ilość wyżej wspomnianych soli użytych do fabrykacji tego artykułu. Pieczywo do którego używane „FERMENTO SUISSO” jest lekkie smaczne i łatwostrawne.

„FERMENTO SUISSO” nie jest używane tylko przez te osoby, które go jeszcze nigdy nie używały. Drożdże te wystarczy użyć jeden raz by stać się ich stałym kosmumentem.

Sprzedaw we wszystkich sklepach spożywczych.

DRZEWO

WAPNO

CEMENT

RURY GLINIANE

DACHÓWKI

ŻELASTWO

SZKŁO

GWOŹDZIE

Platy i żelazno kuchenne i w ogóle wszelki materiał konstrukcyjny.

Macedo & Cia.

WIELKI DEPOZYT MATERIAŁÓW DO KONSTRUKCJI

Rua João Negrão 621

CURITIBA — PARANÁ

Caixa Postal, 387 — Telefon 386

Eksporтеры wapna znanej marki „GLOBO”

Florichilura EDELWEISS
WYBOROWE NASIONA
GIWARANTOWANE

Wylączny agent

Edmund Winiarski
ul. 15 de Novembro, 143

KURYTYBA

Na żądanie — wysyłamy cenniki.
316-31-1934

Café Gury

PALENIE I MIELENIE KAWY

Fortunato Leite Dias
de Paiva

Telefon Nr. 1179 — Adres dla telegramów: „TYBA”.

Rua Commendador Araújo
Numer, 107

Curityba — Paraná

Jedynie farby i aniliny

“BAYER”

W PACZKACH PO 1 KILOGRAMIE

specjalne wskazówki użycia.
Esencje i olejki do fabrykacji
likierów, wódek etc.

NIE SZUKAJ INNYCH
do farbowania wszelkiego rodzaju
wyblakłych rzeczy we wszystkich
kolorach.

— o —
Wielki wybór perfum, krajowych
i zagranicznych. Przybory do
hygieny ust, jak kremy mydełka,
szczoteczki etc.

Barwniki do napojów i przetworów
owocowych

JEDYNI PRZEDSTAWICIELE

LÁ NO LUHM

161 Rua RIACHUELO 161

SKŁAD Gotowych Ubrań

Odbierzmy wybór męskich garniturów po wyjątkowej cenie 45\$000

AVENIDA JOÃO PESSOA 8

Naprzeciw kina Avenida

416-48-34

Chapelaria KOSMOS

Jedenastoletnia rocznica istnienia firmy

Sprzedajemy prawie darmo!

Kapelusze

Półbuciki

Bieliznę

Krawaty

Artykuły perfumeryjne

173 UL. 15 DE NOVEMBRO, 173

Cia de Terras Norte do Paraná

LOTY na REZERWIE POLSKIEJ za gotówkę, lub czteroletnie spłaty po 400\$000 za alkier. Ziemia pierwszorzędną, gatunku „terra rocha apurada”. Wydaje z alkra bez jakichkolwiek nawozów: 6000 kg. kukurydzy, fasoli po 3000 kg dwa razy do roku, kawy aż do 400 arów z 1000 krzaków. NIEMA mrówek „SAUVAS”. Wysokość średnia 600 m. Każdy lot ma drogę automobilową i bieżącą wodę. Klimat bardzo zdrowy. Kolej żelazna w budowie, do końca roku przejdzie przez Londrinę odległą 16 Km. od Rezerwy Polskiej. Kupujący ziemię od C-ia mają pierwszeństwo do roboty na kolej. Póki czas trzeba korzystać z naszej niskiej ceny, gdyż wokoło Rezerwy polskiej sprzedaje się już znacznie drożej. Tylko przez agenta upoważnionego

IGNACIO SZANKOWSKI

Cambará — Paraná

Uwaga! Dla kupujących dojazd koleją z Cambará, lub Ourinhos aż na miejsce tam i z powrotem za darmo bez obowiązku kupna. Dla rodzin i ich bagażu do 200 kg, tych którzy już loty kupili, taki sam bilet darmowy.

NA GWIAZDKĘ!

Medaliony, zegarki, obrączki ślubne (alianças)
najtaniej kupić można tylko w Relojaria Progresso
Praca Tiradentes 248 — Kurytyba.

Naprawy! Zamówienia!

UWAGA: Dla czytelników „Gazety Polskiej” specjalne zniżki.
425-49-34

Sangue! Sangue! Sangue!

SANGUENOL

(Formuła niemiecka)

Jedyny środek, który po 20-dniowym używaniu go, zabezpieczy i uchroni każdego od suchoty. Oddziałuje następująco:

1) Ogólne spotęgowanie sił i natychmiastowy powrót apetytu.
2) Usuwa zupełnie ból głowy, bezsenność i nerwowość.
3) Zwalcza radykalnie przygnębienie nerwowe i podnieca chęć do życia.

4) Powiększa ciężar ciała aż do 3 kg
5) Odświeża całkowicie osłabiony i zagrożony suchotami organizm.

6) Daje największą odporność przy pracy fizycznej i zwiększa ciąża krwi. Choroby raka można uniknąć, ponieważ jest to zgrupowanie potażu w pewnej części ciała.

Kalcium rozpuszcza potaż. Sanguenol zawiera kalcium i dzięki temu można uniknąć raka.

Sanguenol jest to wynalazek naukowy.

Przytoczone powyżej szczegóły są opinią wydaną przez lekarza Dr. Manuela Soares de Castro.

Do nabycia w całej Brazylii

UŻYWANY

oficjalnie w wojsku

ELIXIR „914”

Po kilku dniach użycia tego lekarstwa zauważyć można:

1.)—Krew czystą, wolną od wszelkich nieczystości i dobry stan zdrowia.

2.)—Zniknięcie przyszczoł, egzem, wrzodów, swędzenia, ran jęczących etc.

3.)—Zniknięcie zupełnie REUMATYZMU, bólu w kościach i bólu głowy.

4.)—Zniknięcie objawów syfilitycznych i wszelkich niedomagań spowodowanych przez syfilis.

5.)—Złota i kieszki w doskonałym stanie, bo „ELIXIR 914” nie atakuje żołądka i nie zawiera jodu.

Jest jedynym lekarstwem czyszczącym krew, które posiada świadectwa szpitali od specjalistów oczu i chorób syfilitycznych.

Artykuły kosmetyczne

dla Pań i Panów

CASA

MAX

AV. JAO O PESSOA, 10

Najwyższa jakość - najniższe ceny 313-1934

— Był tu jakiś zamaskowany człowiek którego Marcin sprowadził — zekla chytra. — Był zamaskowany, więc twarzy jego nie mogłam widzieć. Minister syknął ze złości.

Twarz jego cała posiniąła, a oczy błyszczały złowrogo.

Stara struchlała z przerażenia i już chciała uciekać.

Ale minister pochwycił ją za rękę.

Więc jęczała dalej.

— Człowiek ten był dłuższy czas u jej ekscelencji, potem wszczął się hałas. Więcej nie wiem — tylko to jeszcze, że Marcin przybył z nim tutaj konno. Ale kto to był, nie wiem jak mi Bóg miły.

Umilkła.

Minister sięgnął do kieszeni i wcisnął uradowanej ciotce pół tuzina dukatów.

Chcicie schowała je za pazuchę.

Ale minister jeszcze raz wziął papier i ołówek i napisał:

— Żadam bezwzględnie milczenia — w przeciwnym razie...

Zuowu stara pokłoniła się aż do kolan.

Minister wskazał na drzwi.

Zrozumiała ten znak i wyszła zostawiając ministra Katzensteina samego.

Straszne głosy wydobywały się z jego piersi.

Bębnił jak wściekły palcami po stole.

— Oszukała mnie — wołał — haniebnie! Ha! Teraz wiem dlaczego zimą tutaj przebywała. Aby móc romansować ze swoim kochankiem.

Minister biegł jak opętany.

— W przebraniu masoń! H!, rozumiem teraz skąd ta bajka o wolnomularzach w jej głowie powstała.

Minister nie zważał na to, że sam oszukiwał swoją żonę.

Wreszcie przyszedł do przytomności.

— Muszę spieszyć do niej. W tej chwili musi mi wszystko wyjawić.

Jak warjat rzucił się do drzwi, ciągnąc za sznurek od dzwonka.

Nadbiegli przerażony sługa.

— Zaprzęgać — szybko, szybko — wrzasnął minister

Już sługi nie było.

W kilku minutach powóz stał już gotów przed domem.

Minister nie mógł się doczekać powrotu do domu.

Konie, które jak wiatr sunęły po bityj drodze — jeszcze za wolno mu biegły.

Dopiero w dali ujrzawszy stację, odetchnął.

Rano wyjechał do zamku, a tu jeszcze nie było godziny siódmej wieczorem i już wrócił do rezydencji.

Ponieważ tutaj nie czekał na niego żaden powóz, najął zwykłą dorożkę, zwłaszcz że było tak ciemno, iż nikt go nie mógł poznać.

Ósma biła, gdy dorożka zajechała przed pałac a służba nie mało się zdziwiła i przestraszyła widząc wysiadającego z niej ministra.

Szybko wszedł po schodach do swych górnych komnat.

Służba mówiła do siebie z cicha:

— Będzie burza jego, oczy błyszczały przecie jak u tygrysa.

— Oj będzie burza, będzie — mówił inny.

Pierwszy ruszył ramionami.

— No, zobaczymy, co się stało — jutro już będziemy wiedzieli. Pokójki mają długi język.

— Takim wściekłym jeszcze go nigdy nie widziałem — odparł pierwszy.

— I ja nie — rzekł drugi.

Minister biegł po swym pokoju.

Nie mógł się jednak uspokoić.

Chciał jednak na zewnątrz ukazać spokój.

Gdy pociągnął do odpowiedzialności swą żonę — wiedział, że ona umie panować nad sobą.

Szyderczo chciał jej zarzucić kłamstwo — ona miała się oczyścić przed nim z takiego zarzutu.

Napił się zimnej wody.

— Tylko spokojnie — mruczał, nie powinienem się unosić.

Powoli przychodził do przytomności.

Wreszcie spojrzął w zwierciadło. Zdawało mu się, że już dostatecznie uspokojony.

Lokaj wszedł do pokoju.

— Oczekuję swej małżonki — rzekł minister.

Lokaj uklonił się nisko.

— O ile mi wiadomo, jej ekscelencja właśnie robi toalety — odparł z respektem.

Minister tupnął nogą.

Wnet jednak opamiętał się.

— Dobrze — odrzekł — zatem sam pójdę do mej małżonki.

I wyszedł.

Szedł małym gankiem, który prowadził do mieszkania jego żony i zapukał.

Szybkie kroki dały się słyszeć i w tej chwili ukazała się kształtna główka pokojówki.

Szybko otworzyła drzwi.

— To ja — rzekł minister zimno.

Dziewka odskoczyła przerażona.

Minister odepchnął ją szorstko.

A nim przerażona mogła uwiadomić swoją panią, już minister biegł naprzód.

Wszedł do buduaru swej żony.

Piękna kobieta krzyknęła przeraźliwie,

Nie przypuszczała bowiem, że mąż jej dziś wróci.

Więc siedziała przy stoliku z włosami rozpuszczonymi, widocznie po kojówka czekała ją przed chwilą.

— To ja, Ello! — rzekł minister głucho.

W tej chwili znikł wyraz strachu jej twarzy.

— Ach, to ty — rzekła obojętnie — czemu mnie tak przestraszasz, co?

Minister przystąpił bliżej.

Ręce skrzyżowany na piersiach patrzył na nią z góry.

Jak awanturnik polski był wódz Indian „żezowały Lew” Popping-Jagielło sprzedawca oszukańczo olbrzymie tereny w Brazylii

W warszawskim sądzie okr. wyznaczono na dzień 13 bm. sprawę, która ze względu na to i okoliczności, stanowi jedną z większych sensacji kryminalnych ostatnich czasów.

Chodzi o niebywałą aferę, związaną z akcją kolonizacyjną na terenie brazylijskim. W r. 1907 zmarł w Londynie inż. Rynkiewicz, Polak wielce zasłużony przy uprzemysłowieniu Brazylii. Inż. Rynkiewicz pozostawił olbrzymie tereny leśne w Rio Vermello, położone w pobliżu miasta Bananal w stanie São Paulo w Brazylii. Testamentem swoim uczynił inż. Rynkiewicz egzekutorami spadku, odpowiedzialnymi przed masą spadkową, znakomitego dyrygenta Emila Młynarskiego, którego małżonka odziedziczyła znaczną część spadku, oraz ziemianina Ludwika Gromadzkiego, zamieszkałego obecnie na Litwie.

Obszary, zajmujące setki kilometrów kwadratowych przedstawiały olbrzymią wartość. W r. 1911 spisano u reagenta Borkowskiego w Warszawie akt notarialny, mocą którego upoważniono do sprzedaży terenów Mieczysława Dębskiego, zajmującego obecnie stanowisko dyrektora departamentu Najw. Izby Kontroli Państwa, Kazimierza Życkiego i Stefana Pruszkowskiego, którzy w sprawie tej prowadzili pertraktacje z towarzyszami kolonizacyjnymi w Brazylii. Na miejscu nadzór nad terenami miał zamieszkały w Brazylii, Stanisław Sączkowski.

W r. 1930 zgłosił się do Sączkowskiego niejaki Władysław Kazimierz Popping-Jagielło, który oświadczył, że jako przedstawiciel brazylijskiego towarzystwa kolonizacyjnego „Nowa Kalifornia”, delegowany został do prowadzenia pertraktacji w sprawie nabycia przez towarzystwo kolonizacyjne terenów w Rio Vermello dla celów kolonizacyjnych.

W tem miejscu trzeba zaznaczyć kim był Popping-Jagielło. Ojciec pochodził z Małopolski. Na początku wojny wstąpił Popping-Jagielło do Legionów, a następnie w wojsku polskim był do końca wojny. Żądny przygód i wrażeń wyemigrował następnie Popping-Jagielło do Ameryki Południowej, gdzie początkowo brał udział w rozmaitych kampaniach

partyzanckich w randze pułkownika, przez pewien czas był wodzem bandy Indian, a następnie został naczelnikiem więzienia w Fernando. I tego miejsca nie zagrażał Popping-Jagielło długo. Przez jakiś czas uwił się koło towarzystwa dla zwalczania handlu żywym towarem, aż wreszcie wypłynął jako pośrednik przy zakupowaniu terenów dla celów kolonizacyjnych.

U Sączkowskiego, w Brazylii, dowiadywał się Popping-Jagielło o adres dyr. Mieczysława Dębskiego. Po dwóch miesiącach Popping-Jagielło przyjechał do Europy. Zatrzymał się dłuższy czas w Rumuni, skąd wysłał dwa listy do dyr. Dębskiego. W listach tych Popping-Jagielło donosił, że jako przedstawiciel towarzystwa kolonizacyjnego „Nowa Kalifornia” chciałby się porozumieć z dyr. Dębskim w sprawie nabycia terenów w brazylijskich i prosił o wyznaczenie terminu spotkania.

W czerwcu tegoż roku zjawił się Popping-Jagielło w Warszawie i odwiedził dyr. Dębskiego. Po kilku konferencjach Popping-Jagielło zaakceptował warunki podane przez dyr. Dębskiego i zapowiedział ryte sfinalizowanie transakcji. Przeglądając dokumenty, znajdujące się w rękach dyr. Dębskiego odnotował sobie Popping-Jagielło numer repertorium aktu, sporządzonego u rej. Borkowskiego, a upoważniającego dyr. Dębskiego do sprzedaży terenów.

Mając numer repertorium zgłosił się Popping-Jagielło do kancelarii reagenta Olszewskiego, który prowadził kancelarię, po zmarłym rejeencie Borkowskim i zamówił odpis aktu, upoważniającego dyr. Dębskiego do sprzedaży. Jednocześnie Popping-Jagielło uzyskał poświadczenie aktu. Mając ten dokument w ręku Popping-Jagielło usunął znajdującą się część tekstu i zmienił dokument w ten sposób, że upoważniał on jego do sprzedaży wielkich terenów brazylijskich.

Z Warszawy wyjechał Popping-Jagielło do Francji i w lipcu 1930 roku nadesłał z Paryża dyr. Dębskiemu list, zawiadamiający że sfinalizowane transakcji ulegnie dłuższej zwłoce, gdyż pieniądze, przeznaczone na kupno terenów, zostały rzekomo wydane na sprowadzenie do Brazylii większej partii emigrantów. Z Pa-

ryża udał się Popping-Jagielło do Bordeaux i tam wsiadł na okręt, który odpłynął do Rio de Janeiro.

Jak było dalej, dokładnie nie wiadomo. Dopiero po roku dyr. Dębski otrzymał wiadomość, że z terenów w Rio Vermello sprzedano towarzystwu kolonizacyjnemu „Nowa Kalifornia” 53,422,000 m. kwadr. terenów za 250,000 zł., które to pieniądze zabrał sobie sprzedawca. Nazwiska sprzedawcy nie udało się wówczas ustalić. Stwierdzono jedynie, że transakcję sprzedawca zawarł na podstawie dokumentu, wydanego przez reagenta Olszewskiego, w którym to dokumente treść została następnie sfalszowana.

Dyr. Dębski doszedł do przekonania, że oszusta i fałszerstwa dopuścił się Popping-Jagielło, który przedtem interesował się kwestią sprzedaży tych terenów i który będąc u niego, odnotował sobie numer repertorium za którym było wydane w r. 1911 pełnomocnictwo sprzedaży.

O aferze dyr. Dębski niezwłocznie powiadomił prokuratora, Popping-Jagielło nie można było jednak nigdzie odnaleźć. Nie wiadomo, co uczynił z pieniędzmi i co go skłoniło w krótkim czasie do powrotu do kraju. Kiedy Popping-Jagielło był poszukiwany przez władze prokuratorskie w Warszawie, pełnił on najspokojniej funkcje zastępcy naczelnika więzienia w Baranowiczach.

Na skutek osobistego zatargu musiał następnie Popping-Jagielło opuścić to stanowisko i wówczas wszczął on starania o przyjęcie go na służbę do policji w Warszawie, Popping-Jagielło zdołał sobie nawet znaleźć protektora... Lecz w tym czasie dyr. Dębski, dowiedziawszy się o obecności Popping-Jagielły w Polsce, przyczynił się do jego aresztowania.

Jest rzeczą interesującą, że Popping-Jagielło wypiera się wszystkiego, twierdząc, że nie wspólnego z tą aferą nie ma. Sprawa w przeważnej części opiera się istotnie na poszlakach. W trakcie śledztwa zbadano sprawę w drodze rekwiizycji w Brazylii, skąd nadeszło tylko zeznanie brazylijskiego notariusza, stwierdzające, że sprzedaż dokonano na podstawie aktu reagenta, wydanego w Warszawie.

Ważnym świadkiem byłby reagent Olszewski, który wydawał i poświadczał odpis aktu reagenta. Mógłby on rozpoznać czy Popping-Jagielło był tym osobnikiem, który akt ten odbierał. Niestety, jednak rej. Olszewski na krótko przed aresztowaniem Popping-Jagielły zmarł.

Dopiero ostatnio zgłosił się

ważny świadek, niejaki Ludwik Fischer, który powrócił niedawno z Brazylii i stwierdził, iż wiadomemu mu jest, że sprzedaż terenów dokonał Popping-Jagielło. Od chwili aresztowania Popping-Jagielły przebywał w więzieniu, a prośbą jego o zmianę środka zapobiegawczego sąd odrzucił.

Manon purgativo (środek przeczyszczający) Kosztuje za ledwie 2\$500

O Polską bibliotekę Publiczną w Kurytybie

Od p. Augusta Kulika otrzymałmy list treści następującej: W Kurytybie dotychczas istnieje następująca biblioteka:

1) przy Związku Polskim, 2) Związku Towarzystw Polskich „Oświata”, 3) Szkole Ludowej im. J. Piłsudskiego, 4) Kościuszkowski Łączność i Zgoda i 5) Zrzeszeniu Nauczycieli Szkół Polskich w Brazylii, posiadające przypuszczalnie razem około 10.000 tomów książek.

Prawie wszystkie biblioteki te są mocno zaniedbane, jak pod względem czytelnictwa, tak i wyglądu. Powodem tego jest brak odpowiednich funduszy na utrzymanie płatnego, znającego się na organizacji bibliotek, pracownika. Bibliotekarze są honorowi i nie zawsze mają czas na poświęcenie go, a jeżeli solidnie pracują to zawsze z uszczerbkiem własnych interesów. W związku z tem poczytność książek zanika, a książki leżą i pleśnieją, przyczem dużo ludzi w Kurytybie jest takich, którzy nie należą do żadnej organizacji, lub też należą do jednej i akurat w bibliotece tej organizacji nie mogą znaleźć poszukiwanej książki.

Żdaje się że w statutach wszystkich Towarzystw przewidziane szerzenie oświaty i kultury pomiędzy rodakami. Taki stan, jaki dzisiaj posiadamy, można nazwać utrudnieniem w wypożyczaniu książek, zaś, PRZEZ UTRUDNIENIE W WYPOŻYCZENIU KSIĄŻKI POLSKIEJ, PONOSIMY CAŁKOWITĄ ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA WYNARADZANIE SIĘ POLAKÓW NA OBCYZNIE. Zarządź temu łatwo. Trzeba w Kurytybie stworzyć bibliotekę publiczną, z której, za odpowiednią minimalną opłatą na utrzymanie bibliotekarza, opłacenie światła i oraz oprawę zniszczonych książek, będą mogli korzystać wszyscy rodacy.

Wypożyczanie za opłatą nawet zwiększy silnie poczytność u naszego społeczeństwa, gdyż wszyscy wiemy o tem, że jeżeli się za coś płaci, to stara się wykonać. Bibliotekę taką, przy dobrej woli wyżej wymienionych towarzystw, bardzo łatwo stworzyć przez połączenie ich bibliotek w jedną publiczną. Biblioteka mogłaby zarządzać Zarząd, składający się z delegatów tych towarzystw, które oddadzą swoje biblioteki, na podstawie odpowiedniego regulaminu, uchwalonego przez delegatów.

AUGUST KULIK
Kurytyba, 30-12-1933.

Nadesłany nam list zamieszczamy w całości uważając za słusne postulaty jakie p. A. Kulik podaje do oceny przez opinię publiczną. Oczywiście, że względy przekonania prawniczych czy lewicowych, młodych czy starych nie powinny być hamulcem w rozwoju czytelnictwa wśród tu zamieszkanych Polaków, a których właśnie te „polityczne” względy odsuwają od towarzystw i tem samem bibliotek i czytelnictwa.

Słusznym jest rozpatrzenie wszechstronnej tej sprawy i z tego względu, że biblioteki tu towarzystw są tworzone z książek zakupionych przez szeregi osób dla użytku całej Kolonii Kurytybskiej i podmiejskiej, składają się z książek ofiarowanych przez Polską Macieź Szkolną przez two Emigracyjne i t. p. instytucje, których zamiarem nie było przecie upiększenie pustych sal towarzystw w szale biblioteczne, a dotarcie książki do każdego Polaka.

Mimo, że list p. A. Kulika nie zawiera dokładnego planu reorganizacji naszego bibliotekarstwa w Kurytybie za samo rzucenie nowej myśli godny jest wszechstronnego poparcia i towarzystwa posiadające własne lub częściowe społeczne biblioteki winny porozumieć się i zająć w tej sprawie odpowiednie stanowisko.

Nie wyczerpujemy tematu, bo mamy nadzieję powrócić doń jeszcze i to w najbliższych dniach przed walnymi zebraniem polskiej towarzystw w stolicy.

Krowy mleczne

W majątku ziemskim sprzedaje się po cenach b. przystępnych mleczne krowy z cielętami.

Blizsze informacje: Santos & Irmão, ul. Barão Rio Branco 135 Kurytyba.

978-1 m.

POSZUKIWANIE

Józefa Zielińskiego s. Kazimierza pochodzenia z Wileńszczyzny (ostatnio był w Rbpl. Litewskiej) który przed 5 laty przybył do Brazylii do S. Paulo—poszukuje brat Jan Zieliński zam. w Kurytybie. Ktośby wiedział coś o wym. Józefie Zielińskim niech zawiadomi pod adresem „Gazety Polskiej”.

2-3

Wszyscy używają tylko

Manon purgativo (środek przeczyszczający)

Djanir Campos & J. Gelbert

Studenci prawa
załatwiają szybko i sprawnie
NATURALIZACJE
Papiery ślubne, inkaso i t.p.
Informacje w językach: polskim, ukraińskim, niemieckim, ul. Barão do Rio Branco 562—Kurytyba — Parana 480-1-4

Odnowianie ubrań, farbowanie na dowolne kolory.

PRALNIA I FARBARNIA CHEMICZNA

Tinturaria Romania

Posiada zawsze na składzie wybór ubiorów nowych i używanych po najniższych cenach,
Rua Cruz Machado 36

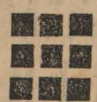
Za cenę okazyjną

sprzedaje się
teren, położony
na Batelu,
w pobliżu
Seminarjum
przy głównej ulicy,
naprzeciw linii
tramwajowej.

Po bliższe informacje zwracać się na ul. RIACHUELO, 234

Uwaga

Sprzedam tanio z powodu wyjazdu dobrze prosperującą restaurację i botequim. Dobry punkt środowiska i dobre klientela. Oferty „Gazeta Polska”

Empreza Constructora Universal Ltda.

FILJE: Curitiba, Belo Horizonte, Victoria, Rio de Janeiro, Stan Rio, Bahia, Porto Alegre i Matto Grosso

ODDZIAŁ LOSOWANIA

LOSOWANIE DOKONANE W DNIU 27 GRUDNIA 1933 r.

1. Premjum Loterii Federalnej nr. 9915 — 4 cyfry 9915
2. Premjum Loterii Federalnej nr. 3465 — 1 cyfra 5

NUMER DO WYLOSOWANIA 59915

PLANO MUNDIAL SERIE „B”

1. premjum Tytuł n. 59915 bungalow wartości 30:000\$000
2. premjum Tytuł n. 69915 bungalow wartości 30:000\$000
3. premjum Tytuł n. 79915 bungalow wartości 30:000\$000
4. premjum Tytuł n. 89915 bungalow wartości 30:000\$000
5. premjum Tytuł n. 99915 bungalow wartości 30:000\$000
- 10 domów wartości Rs. 9 kontów każdy 90:000\$000 (dla tytułów mających 4 ostatnie nry. 9915)
- 100 premji wartości Rs. 200\$000 każde 20:000\$000 (dla tytułów mających 3 ostatnie nry. 915)
- 1000 premji wartości Rs. 40\$000 4:000\$000 (dla tytułów mających 2 ostatnie nry. 15)
- 10000 zwolnień od wkładek miesięcznej do następnego losowania Rs. 20\$000 każde, Rs. 200:000\$000 (dla tytułów mających ostatni numer 5)

11115 premji na całkowitą sumę Rs. 500:000\$000

Premje tej serii są wypłacane całkowicie w myśl artykułu 9 regulaminu.

LOSOWANIE DOKONANE W DNIU 27-12-33 roku

1. Premjum Loterii Federalnej 9915 — 3 cyfry 915
1. Premjum Loterii Federalnej 3465 — 2 cyfry 65

NUMER DO WYLOSOWANIA 65915

PLANO MUNDIAL SERIE „A”

1. premjum Książeczka nr. 65915 Bungalow 20:000\$000
2. premjum Książeczka nr. 75915 Dom wart. 15:000\$000
3. premjum Książeczka nr. 85915 Dom wart. 15:000\$000
4. premjum Książeczka nr. 95915 Dom wart. 15:000\$000
5. premjum Książeczka nr. 09915 Dom wart. 15:000\$000
- 10 premji wartości Rs. 1:000\$000 rs. 10:000\$000 (dla książeczek mających ostatnie cyfry 5915)
- 120 premji wartości Rs. 200\$000 rs. 24:000\$000 (dla książ. z ost. 5 cyframi 65915 odwrotniemi 10:000\$000)
- 100 premji wartości Rs. 100\$000 10:000\$000 (dla książ. mających ost. cyfry 915)
- 240 premji wartości 50\$000 rs. 12:000\$000 (dla książeczek z ost. 4 cyf. 5915 odwr.)
- 600 premji wartości Rs. 20\$000 12:000\$000 (dla książeczek z ost. 3 cyf. 915 odwr.)
- 1000 premji wartości Rs. 10\$000 rs. 10:000\$000 (dla książeczek z ost. 2 cyf. 15)
- 2075 premji wartości Rs. 158:000\$000

LOSOWANIE DOKONANE W DNIU 27 GRUDNIA 1933 r.

1. Premjum Loterii Federalnej n. 2915 — 4 cyfry 9915
2. Premjum Loterii Federalnej n. 3465 — 1 cyfra 5

NUMER DO WYLOSOWANIA 59915

PLANO MUNDIAL SERIE „C”

1. premjum Tytuł n. 59915 Bungalow wartości 25:000\$000
1. premjum Tytuł n. 69915 Dom wartości 14:000\$000
1. premjum Tytuł n. 79915 Dom wartości 8:000\$000
1. premjum Tytuł n. 89915 Teren wartości 5:000\$000
1. premjum Tytuł n. 99915 Teren wartości 3:000\$000
- 10 premji całkowitej wartości rs. 1:500\$000 (dla tytułów mających 4 ostatnie cyfry 9915) 5:000\$000
- 100 Premji wartości rs. 50\$000 (dla tytułów mających 3 ostatnie cyfry 915) 5:000\$000
- 1000 premji wartości rs. 10\$000 (dla tytułów mających 2 ostatnie cyfry 15) 10:000\$000
- 10000 (zwolnień od wkładek jednomiesięcznej (10\$000 dla tytułów mających ostatnią cyfrę 5 z 1-go premjum Loterii 5:000\$000)
- 10000 (zwolnień od wkładek jednomiesięcznej 10\$000 (dla tytułów mających ostatnią cyfrę 5 z 2-go premjum Loterii 100:000\$000)
- 21115 premji na ogólną wartość Rs. 300:000\$000

Premje tej Serii odpowiadają całkowitej wartości w myśl art. 9 Regulaminu.

LOSOWANIE DOKONANE W DNIU 27 GRUDNIA 1933 r.

1. Premjum Loterii Federalnej n. 9915 — 4 cyfry 9915
2. Premjum Loterii Federalnej n. 3465 — 1 cyfra 5

NUMER DO WYLOSOWANIA 59915

1. premjum Tytuł n. 59915 Bungalow wartości 20:000\$000
1. premjum Tytuł n. 69915 Dom wartości 10:000\$000
1. premjum Tytuł n. 79915 Teren wartości 5:000\$000
1. premjum Tytuł n. 89915 Teren wartości 3:000\$000
1. premjum Tytuł n. 99915 Teren wartości 2:000\$000
- 10 premji wartości rs. 500\$000 (dla tytułów mających 4 ostatnie cyfry 9915) 5:000\$000
- 100 premji wartości rs. 50\$000 (dla tytułów mających 3 ostatnie cyfry 915) 5:000\$000
- 1000 premji wartości rs. 10\$000 (dla tytułów mających 2 ostatnie cyfry 15) 10:000\$000
- 10000 zwolnień od jednomiesięcznej wkładki 5\$000 (dla tytułów mających ostatnią cyfrę 5 1-go premjum Loterii 50:000\$000)
- 10000 (zwolnień od jednomiesięcznej wkładki 5\$000 (dla tytułów mających ostatnią cyfrę 7 2-go premjum Loterii 50:000\$000)
- 21115 premji na ogólną wartość Rs. 160:000\$000

Premje tej Serii odpowiadają całkowitej wartości w myśl art. 9 regulaminu.

LOSOWANIE DOKONANE W DNIU 27-12-1933 r.

1. Premjum Loterii Federalnej 9915 3 cyfry 915
2. Premjum Loterii Federalnej 3465 2 cyfry 65

NUMER DO WYLOSOWANIA 65915

“PLANO UNIVERSAL”

1. premjum Książeczka n. 65915 Dom wart. 15:000\$000
2. premjum Książeczka n. 75915 Nieruchomość 5:000\$000
3. premjum Książeczka n. 85915 Nieruchomość 3:000\$000
- 10 premji wartości rs. 500\$000 5:000\$000 (dla książeczek mających 4 ost. cyfry 5915)
- 120 premji wartości rs. 50\$000 6:000\$000 (dla książ. mających 5 ost. cyfr odwr. 65915)
- 100 premji wartości rs. 50\$000 5:000\$000 (dla książeczek mających 3 ost. cyfry 915)
- 240 premji wartości rs. 25\$000 6:000\$000 (dla książ. mających ost. 4 cyfry 5915 odwr.)
- 600 premji wartości rs. 10\$000 6:000\$000 (dla książ. mających ost. 3 cyfry 915 odwr.)
- 1000 premji wartości rs. 10\$000 10:000\$000 (dla książ. mających ost. 2 15 cyfry)
- 2073 premji wartości rs. 61:000\$000

Tytuły wylosowane

Upraszamy członków premjowanych o przybycie do naszej Centrali lub Filji, Inspektorji, Agencji czy Subagencji w celu otrzymania premji lub polecenia budowy domu, zgodnie z regulaminem, zatwierdzonym i fiksalizowanym przez Rząd Federalny.

ZARZĄD.

Fiskal rządowy — Dr. Francisco Gomes Cerqueira.

FILJA — PARANA

Rua 15 de Novembro 384 — Telefon 366

Na święta Bożego Narodzenia nie omieszkujcie
czynić swych zakupów w sklepie
"Armazem Comendador" 34 — Comendador Araújo — 34
obok Praça Osorio — Telefon 1000
gdzie znajdziecie wszelkie artykuły spożywcze, sło-
dycze i t. p. w pierw. jakości i po najniższych cenach.
Wszelkie zakupy na żądanie odstawiamy do domu

BRONCHITINA
"CHAVES"
JEST PRAWDZIWYM SPECYFIKIEM NA
KASZEL.

Najlepsza kawa --- bo tylko kawa
Z NOWO OTWARTEJ FABRYKI
LUDOVICO ZANIER & IRMÃO
DOM IMPORTOWY
Artykuły spożywcze; fabryka wódki, || Skład główny alkoholi, wódek
ocet i t. p. || i słynnego wina „REAL”
RUA IGNACIO LUSTOZA, 20, 24 i 30 (Naprzeciw Largo 19 do Dezembro)
KURYTYBA — Telefon, 150 — Caixa Postal, 419 — PARANA

DYPLOMOWANY
Lekarz-Dentysta
Jan Skalski
posiadający długoletnią praktykę, wy-
konuje wszelką pracę wchodzącą w
zakres dentystyki, starannie i po
najniższych cenach.
Godziny przyjęć: od 8 do 12 i od 13
do 18. RUA AQUIDABAN róg
BRIGADEIRO FRANCO
Kurytyba Parana

Magnezja plynna
MURRAY
niezawodna na choroby żołądka

FABRYKA CUKIERKÓW
Aurora
JÓZEFA KULI
Wyrabia cukierki w najlep-
szych gatunkach i karmel-
ki owijane w papier „balas”
we wszystkich odmianach.
Ul. Martin Affonso, N° 555
Kurytyba-Parana-Brasyl.
Telefon Nr. 12 — 70.

Manon purgativo
(środek przeczyszczający)
wszystkie dzieci używają
z przyjemnością.

Polski Zakład
Fryzjerski
ul. Erm. de Leão 17
naprzeciwko kina Palacio
Golenie 500 rs.
Strzyżenie 1\$000
Strzyżenie pań 1\$200
422-19-34

KASZEL, BÓL PIERSI
UŻYWAJ **Xarope Sto. Antonio**
Nieoczekiwane rezultaty

„Cruzeiro”
I
(Surpresa)

jedyne maści, które powinny być
używane przez wszystkich, którzy
dbają o swe zdrowie.

Młyn w Joinville (Caixa Postal, 110)

AGENCI W KURYTYBIE
LATTES & Cia.
Caixa Postal, 325 - Telefon 7-2-2 - Praça Zacharias, 5 - Curitiba

AEROPOSTALE

FRANCUSKA KOMPANIA
komunikacji powietrznej
przewozi pasażerów i korespondencję
W poniedziałki — na POŁUDNIE aż
do Rio Grande do Sul
We wtorki — na POŁNOC, do Natal
We środy — na POŁUDNIE do re-
publik platyńskich
W czwartki — na POŁUDNIE do rep.
platyńskich i Peru
W piątki — na POŁNOC do Natal
i Europy.
Bezpośrednio do krajów europejskich
Zamyka się pocztę w Kurytybie.
PRZYJMOWANIE KORESPONDENCJI:
O godz. 18 w Agencji Głównej
O godz. 21 na poczcie głównej
Po wszelkie informacje zwracać się do
Agencji Głównej
THEOPHILO G. VIDAL
TELEFON, 538
Praça Crisótopo 315-321 — Curitiba

FABRYKA OBUWIA

A T A B
MIGUEL S. ATAB

Travessa Oliveira Bello, Nr. 17
Curitiba — Paraná

Posiada zawsze na składzie ogromny wy-
bór obuwia męskiego, damskiego i dzie-
cięcego po cenach bezkonkurencyjnych.
Przyjdziecie i przekonacie się!

Cia. Territorial „CAJURU”

LOTY NA SPŁATY OD 12\$000 NA NAJ-
PIĘKNIEJSZYM PRZEDMIEŚCIU KURY-
TYBY, 2.880 METRÓW OD STACJI
KOLEJOWEJ.
416 RUA 15 DE NOVEMBRO 416

W PONTA GROSSA

Rodacy!! — Chcecie kupić
za pół darmo?

Kupujcie tylko w

Casa Novo Brasil

av. Fernando Pinheiro 41.

Ubrania, bielizna, obuwie.

piótna, materiały ubraniowe

UWAGA: Nawprost stacji

kolejowej.

R. -39-46

JEŻELI CHCESZ KUPIĆ PIERŚCIONEK

ALBO OBRĄCZKI ŚLUBNE,

ZWRÓĆ SIĘ DO

Jedynego Polskiego Zakładu Jubilersko-Złotniczego

NAZIMIERZA WOJNAROWSKIEGO

RUA BARÃO DO RIO BRANCO, 338

Naprzeciw pałacu Prezydenta

Wszelkie reperacje uskutecznia się z gwarancją

„A BRANDINA”

Wielka Fabryka parowa

cukierków, pastylek gu-

mowych, pomadek, cukie-

ków pierwszorzędnych itd.

Cukierki malinowe, kokosowe, mieto-

we, cytrynowe, ananasowe, truskaw-

kowe, bananowe, mleczne i gumowe.

Oprócz tych są jeszcze inne gatunki

specjalne, nowego formatu, które w

każdej chwili można nabyć po ce-

nach bardzo przystępnych. — Upra-

za się Szanownych Rodaków o ta-

kawę przekonanie się, że są najtań-

sze i najlepsze w Kurytybie.

Każdy Polak powinien kupować tylko

cukierki z polskiej fabryki

„A BRANDINA”

Specjalność fabryki: Jaja Cukrowe i

BRACIA SOBANIA

Rua Nunes Machado, 300-304

Curitiba — Telefon, 1423 — Parana

ELIXIR DE NOGUEIRA

Jest używany skutecznie w nas

ępujących chorobach:

skrofuły, bubony,

zapalenie macicy,

wycieki z uszów,

wywołana fistuła ra-

ka syfilitycznego,

pryszczki, białe u-

plawy, wrzody i na-

rośla, świerzb, reu-

matyzm, plamy na

skórze, niedomaga-

nia wątroby, bóle

w piersiach, naroś-

le na kościach, pul-

sowanie tętnic i

wogóle wszystkie

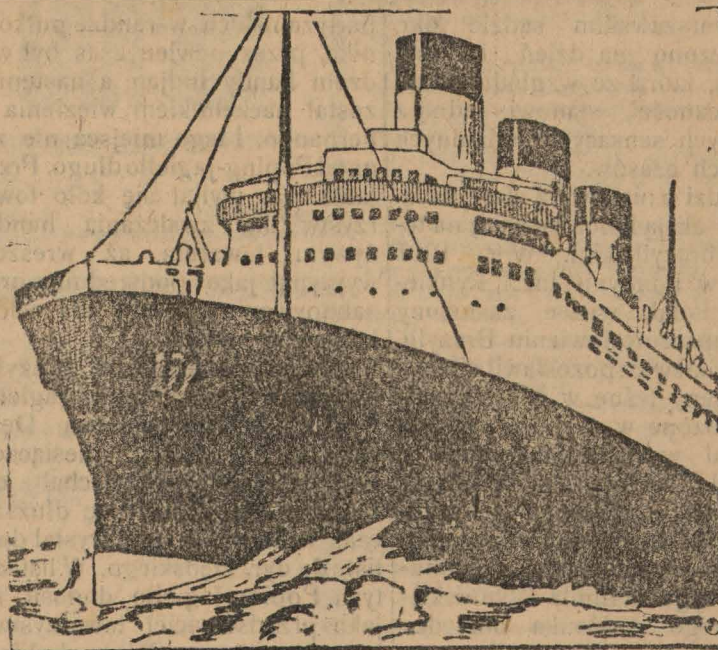
choroby pochodzą-

ce ze krwi. Wiele skuteczny

środek oczyszczający krew.

Polsko-francuskie linie okrętowe
CHARGEURS REUNIS I SUD ATLANTIQUE

Wszyscy Polacy powinni jeździć tylko na-
szymi okrętami, które są najlepsze pod każ-
dym względem.

Informacji bezpłatnych w języku polskim i portugalskim udziela jedyny przedstawiciel na j. Parana

THEOPHILO G. VIDAL

Praça Carlos Gomes 315 — 321 — CURITYBA —

BANK FRANCUSKO-WŁOSKI

DLA AMERYKI POŁUDNIOWEJ

KAPITAŁ ZREALIZOWANY Frs. 100.000.000.00

KAPITAŁ REZERWOWY Frs. 137.000.000.00

Centrala: PARYŻ

Oddziały w Ameryce Południowej: Buenos Ayres, Rosario de Santa Fé, Valparaíso, Curitiba, São Paulo, Santos, Rio de Janeiro, Porto Alegre, Rio Grande, Pernambuco, Araraquara, Barretos, Botucatu, Caxias, Espírito Santo de Pinhal, Jahu, Jocaia, Ourinhos, Paranaguá, Ponta Grossa, Ribeirão Preto, São Carlos, São José do Rio Pardo, São Manoel.

Oddział w Kurytybie: ULICA 15 I NOVEMBRO, róg ul. 1º de Março
Bank Francusko-Włoski posiada w Polsce następujących korespondentów:

Bank Handlowy w Warszawie, Warszawa,
i Bank Francusko-Polski, Warszawa.

którzy, dzięki wielkiej ilości filii własnych i agentów rozgałęzionych po całym kraju, umożliwiają przesyłki pieniężne do najdalej położonych miejscowości w Polsce, w złotych polskich i w innych walutach.

Oddział Banku Francusko-Włoskiego w Kurytybie posiada zawsze kurs złotego polskiego. Wystawia czeki i przekazy pieniężne w złotych polskich, t. j. zaliczając zlecenia swych polskich klientów na najdogodniejszych warunkach.

Casa de Saude
SÃO FRANCISCO

DON ZDROWIA — KLINIKA PRYWATNA
— CURITYBA, ULICA SÃO FRANCISCO, 25 —
DR. JORGE MEYER FILHO

Na sposób nowoczesny urządzona klinika. Wzorowa czystość i higiena.

Up rzejmasobstuga. — Ceny przystępne.

Nowoczesny aparat Roentgena. — Sztuczne ultra-fioletowe promie-

nie słoneczne. — Zystoskopia i t. d.

Specjalność: Operacje, leczenie chorób kobiecych, pomoc przy porodach,

stosowanie sztucznego pneumothorax w cierpieniach płuc.

Godziny przyjęć: Od 10 do 11,30 i od 4 do 6 wiecz.

PIERWSZORZĘDNY POLSKI SKŁAD
ARTYKUŁÓW SPOŻYWCZYCH
Stanisława Popiela

Rua Floriano Peixoto Nr. 2331 — CURITYBA

Artykuły spożywcze w najlepszym gatunku sprowadzane bez
pośredników za gotówkę.

Na rozmaite napoje krajowe i zagraniczne.

Kupuje wszelkie produkty kolonialne i płaci po

najlepszych cenach.

DR. LUDWIK WOLSKI
ADWOKAT
UNIAO DA VICTORIA
Parana.

Na choroby oczu
Collyrio Amarello
DE CHAVES

Hotel Polski
(HOTEL MARTINS)
Marcina Jarugi

Curitiba ULICA RIACHUELO 114 Parana

Vis á vis Pałacu Muncypalnego róg placu Dr. Generoso Marques

Telefon, 989 — Caixa postal, 463 — Adres telegraficzny „HOTEMAR”.

Urządzenie pierwszorzędne w modnym żelazo-betonowym pałacy-

ku, z wszelkimi wygodami i higieną.

KUCHNIA PIERWSZORZĘDNA. — CENY PRZYSTĘPNE. — SALON NA PRÓBY I WIZORY.

Szkoly
w Kuryty
rozpo

Program
Sióstr ob-
języku p-
wedługwy-
Na żada-
będą Sio-
We ws-
się dżew-
kobięcych
kowych.
Przyjm-
panienki
go i m-
szych rob-
lowania i
Siostry
aby przys-
wyżej oz-
niani: b-
szkodą d-
Ochron-
Paula C-
również c-
Szan.
jest ochro-
ze chron-
ulicznego
ralny wp-
młodzień-
ojczystego
chronka
wuje do
Oczem-
spodobno-
pisach d-
w domu
Polskim
rodzenia.

Interes

Jeden z n-
ków na up-

An

Akcja nat-
plamy, w-
kaja po l-
ANISAR-
Używają-
konać, że
rodzaju —
naśladown-
wszystkich
nych i art-
Laboratory-
„Araujo” —

DR.

dypłomo-
w Rio
Ogólna c-

Konsul-

Riach-

W

Z praktyk-

lach Pa-

choroby

Porady: I

Tirade

Rezyden-

Profesor

Operac-

pl

INSTYTU

Promienie

wysokim

ruryczn.

Porady: A

2 do 6 po

T

Rezyden-

Przyjm-

DON

SANATOR

CARSKI

ulicy Dr.

mający d-
ropejskich

sie Wysok-

ych, prze-

do 12 i od

po pol.

fioletowe.

Choroby

we

Konsult-

Miesz-

Za-

Prof.

Specjalist-

Konsult-

Nad aptek-

Rezyden-